

MAGYAR NŐK

LAPJA

SZERKESZTI PAPP JENŐ

*Richter Kevey János m. kir. százados
és jegyese Bundy Mária*

Most érkezett!

külföldről elegáns, tartós nyári szandalett, vászon felsőrészsel, piros, fehér és kék színekben, megbízható buntalppal, trottőr sarokkal 35–40-es számokban vásárlási könyvvel kapható. Leánykáknak is alkalmas.

Ára: 67.55 P

Magyar Divatcsarnok Rt.

BUDAPEST, VII, RÁKÓCZI-ÚT 70–76

MAGYAR KENYÉR

I R T A : P A P P J E N Ő

A gazda elvetette, a föld megteremte, Isten megérlelte a magyar búzát. Közös erővel le akarjuk aratni, betakarítani, megőrölni és eljuttatni a családok szerény élestarába, hogy az asszonyok megsüthessék és mindennap odatehessék az éhesek és nélkülözők asztalára. Őszi szántáskor nem más, hanem mi magunk hajlottunk az eke fölé. Mi boronáltuk be, a mi karunk takarta be. Mi óvtuk az alvó földet, mi aggódtunk érte téli hóviharak, fagyok, tavaszi árvizek idején. Mi féltettük a szárazságtól, mi rettegtünk a nagy aszályoktól. Jőszágot, barmot, igát, szerszámot mi adtunk hozzá. Senki idegen emberfia nem segített nekünk abban, hogy a termés kielégítő legyen. Más nép feje nem fájt a kínzó gond miatt, hogy mi lesz itt, ha nem elég a kenyér. A mi népünket verte érte a hideg eső, a mi apáink és fiaink keltek fel érte borús hajnalokon. Nem láttuk és soha nem hallottunk arról, hogy idegen tapadt volna oda a magyar rőghöz, belekapaszkodva és mozdulását lesve, mikor sarjadt a vetés és nőtt a gabona. Minden időnkét rászántuk, minden percünk a földé volt és testünk-lelkünk érte törte-zúzta magát. Hozzá soha hűtlenek nem voltunk. Mindig megbecsültük, mindig szerettük, rajongtunk e földért és százszor öntöttük meg verejtékkel és vérrrel.

Most az idegenek a levegőből fel akarják gyűjtani a mi búzakeresztjeinket?

Leventéket, lányokat és öregeket kell kirendelni a tarlókra, hogy megóvják a tűztől a mi mindennapi kenyérünket?

Martalékul akarják odadobni száz és százezer munkás kéz nehéz gyümmöcsét, tüzet akarnak vetni a termésre, hogy éhinség legyen, pusztulás és halál ott, ahol a beesületes munka őrzi hosszú hónapok eredményét? Isten nem tűrheti ezt az elvetemültséget. Isten keze símogatta végig a magyar rónát, mikor a búzatenger hullámozott. Isten küldte kenyérünk számára az alföldi meleg nyarat, hogy megérlelje a magokat. Isten az-

tatta meg alattuk a talajt, Isten mosolya ragyogott fel a Duna-Tisza táján, mikor Péter-Pálför megpendült a kasza a rendek nyomában. Isten nem engedheti meg, hogy barbár gépek és szárnyas banditák elvegyék és porrá égessék a betévő falatot, amelyért mi szenvedtünk meg s amelyet száz és ezer éven át mi hívtunk elő a barázdákból, az Ő magasságos segítségével.

És Isten nem veheti rossznéven, ha ezért a kenyérrért birokra kelünk a brigantikkal. Isten is csak helyeselheti, ha mi is felszállunk a levegőbirodalomba és halált ontunk arra, aki gyűjtőbombákkal meg meri támadni a gazdag magyar róna anyagát, a keresztbe és asztagokba rakott búzát. Amelyei mi soha nem használtunk fel fegyvernek más ellen, mert mi senkit soha kiéheztetni nem akartunk és soha nem nyúltunk olyan eszközökhöz, mint ők nyúltak Indiában, ahol az éhínséget teli raktárak és csűrök mellett is lelketlenül meg tudták szervezni. A mi hadviselésünk nem ismeri azt az embertelenséget, hogy ép, erős emberek, nők, gyermekek és gyámoltalanok felforduljanak az éhségtől, mert nincs egy betévő falatjuk. A családi otthonok, templomok, temetők és ártatlan munkástelepek szétbombázása után minden okunk megvolt arra, hogy mi is elveszítsük a mértéket és ne legyünk többé lovagiasak az ellenséggel szemben. Mi megőriztük a régi magyar hagyományokat és nem viselkedtünk úgy velük szemben, mint a vad pusztai hordák. De ha a kenyérünkhöz is hozzányúlnak, ha felgyűjtják a szérüket, a cséplőgépek asztagait és csűrjeit, akkor Isten irgalmazzon nekik. A frontokon fegyverben álló fiaink mind meg fogják tudni, hogy mit csináltak itthon az ellenséges repülők. Hogy kiütötték az asszonyok és gyermekek kezéből a kenyéret is, miután szétverték fejük felett a háztetőt és összerogyasztották körülöttük a falakat. A búza és a kenyér az az érzékeny pont, ahol megszűnik a kímélet s ha ők ezt provokálják, ám lássák a következményét.

Mi bízunk Isten igazságos erejében, hogy visszatartja őket ettől a pokoli provokációtól. Mi hisszük, hogy ez az ördögi tervük nem sikerül. Hogy észbekapnak és nem gyűjtogatják föl a mezőket. Ne adja az Isten, hogy sikerüljön nekik.

De ha megkísérelnék, akkor vessenek számot nemcsak a magyar anyák és gyermekek hangtalan átkával, hanem a magyar fegyverek felháborodó erejével is.

Mert akkor Istenítélet lesz.

NÉGYÉVES mártír

Írta:
Gyomay György

Melegpiros, fehérporos vasárnap délután van. A búzaerdő kalászsai kíváncsian várják a magotadó áldást. A dülö mellett, a len rengetegéből millió, kékcserű virágkisasszony tartja csókra az arcát. A szarkalábak, búzavirágok suttogva állnak az árokparton. S a pipacsok véres foltokban lapulnak a kukorica szélén.

A dülön egy kocsi zörög csendeslással a város felé. A lovat asszony hajtja. Asszonyok ülnek az üléseken is. Csak az oldalakon ül a sárhányóknak támaszkodva két ember, akik meredten lesnek előre, a távolban pirosuló város felé.

Csend van a dülön. Hallgatás van a kocsin. Csak a kerekek ketyognak ájtatosan egymásnak valamit. De az utasok mégis úgy hallják, hogy a zörgésből egyre az a név zúg a fülükbe: Lajcsi, Lajcsi. Lajcsi négyesztendő, kormosszemű, pirosarcú, tanyai kis legény. Meztláb, kis gatyában játszott egész nap az aranypihés csirkékkel. Ölegette a hűvösön pihegő csengős bárányokat. Őrizte madzagostorával a malacokat. És akkorákat kacagott mindig, hogy hangos volt a szavától az összes tanya.

Péntek reggel aztán Lajcsit elfogta a város utáni vágyakozás. Amikor felébredt és meglátta, hogy az édesanyja ünneplőbe öltözik, kiugrott az ágyából.

— Hová készül, édesanyám? — kapta fel a cipőjét.

— Bekisérem a vasúthoz sógor bácsit.

— Vigyen be engem is édes — könyörgött Lajcsi és már szaladt is a szublótnak. Előszedte zsinóros, sötétkék új ruháját, aranyzsinóros sapkáját. És egy pillanat alatt megmosdott. Felöltözött. Odaállt a tanya ajtajába, hogy itthon ne felejtsek valahogy.

Aztán elkövetkezett végre az indulás boldogságos perce. Lajcsi előreszaladt a dülön. Kacagott. Fűtyült. Kiabált örömben. Csokorba szedte a virágokat. És ezerszer elgondolta, hogy milyen felejtetlenség is lesz az ő számára, ha meglátja újra a fényes kirakatokat, megállhat a játékosbolt előtt, ahonnan az édesanyja oly sok autót, kocsit, labdát vásárolt már neki.

— Most is vesz majd valamit édesanyám — gondolta ezerszer is a kis legény a hosszú úton. És mindig elől haladt, nehogy elhagyják a nagyok.

Jó órai egykezés után bent voltak a városban. S egyszerre előttünk állt nagy háttával, piros kalapjával az állomás. Aztán odaérkezett Lajcsi édesapja is, hogy elköszönjön a vendégtől. Az apja fogta a gyereket egyik kezét. Az édesanyja a másikat. A sógor bácsi pedig odaállt a népek közé, jegyet váltani.

A várakozásnak ezekben az édesboldog perceiben egyszerre habzó szájjal üvöltöni kezdtek a magasban a szirénák. S mire Lajcsi megértette, miről is van szó, akkor már rohanó, kiabáló tömeg sodorta őket az állomás elé. Onnan tovább, az utcákra.

— Az óvóhelyre! — hallotta még az édesapja hangját, aki mind a kettőjüket húzta, vonszolta maga után. Aztán irtózatossá csattanás hasított a fülükbe. A magasban hühogni kezdtek a halál zuhanó vasai. Valahol ijedt szél támadt. Megremegett a föld. A következő pillanatban egyetlen zuhogás, rengés, morajlás, por, láng, füst, recsegés, jajszó lett a világ.

Ismeretlen erő bevágta őket ekkor egy ház ajtaján. Az édesanyát az árokba vágta egy láthatatlan kar. Falat döntött rá. S mire az apa felugrott és kicibálta az asszonyt, akkor már Lajcsi nem volt sehol.

— Lajcsi! — ordította az ember a feleséget támogatva, mert újabb haláleset hullt rájuk ekkor. De Lajcsi a zsinóros ruhával, aranyos kis sapkával úgy eltűnt, mintha nem is lett volna ezen a keserves világon soha.

Fekete percek, sötét órák következtek rájuk.

Körülzaladgálták a romokat. Keresték siró jajszóval az egyetlen gyereket. De hiába kutattak mindenfelé. Lajcsi eltűnt a halál forgatagában és nem is került elő, egész estig. Másnap az ember és a sógor bácsi újra felkutatották a környéket. Asni kezdték azt a helyet, ahol a földresujtotta őket a robbanás. És fél napi keserves munka után az ásó egy poros, aranyzsinóros kis sapkát hozott ki a sárgaságból.

— Az ő siphája — bukkott térdre az apa.

— Az övé — törölte szemét a sógor bácsi és már az újjával kezdte kaparni felfelé a sárga földet.

Tíz percnyi líhegő, szívállító kaparás után kis tenyér mutatkozott ki a vályogok, téglák törmeléke alól. Aztán előkerült egy kis kar. Utána lassan előbújt Lajcsi, hanyattfekve, zsinóros ruhában, amint kék szemével boldogan mosolyog a végtelenség felé. A lába most is ugrásra készen állt, mintha a csengős bárányok után szaladna. Marka össze volt szorítva, mintha az ostorát szorongatná. A szája kacagott, mintha a kisbörjura kiáltana, hogy hóha te!... De élet már nem volt a bádögző szemekben.

— Olyan a lelke, mintha csak aludna — porolta le az új ruhát az apja, aztán vállára vette a kis testet. Vitte komoran, lassan a temető felé. Aztán elintézte mindenfelé a sőt. Így érkezett el az idő arra, hogy mennek kocsival a tanya felé a kis legény temetésére mostan, keserves szótlanúsággal, ünneplő utánján.

A kocsi a város alá ér. Az egyik asszony leszáll. Szarkalábakból, búzavirágokból, pipacsokból sokrot köt Újra felül. Aztán a társadalom tovább indul a temető felé, ahol koporsóban várja már őket utolsó búcsúra a kis legény.

Az édesanya utójára látni akarja még a fiát. Felnyitják a koporsó födelét.

— Lajcsi, Lajcsi — jajgatja az asszony.

De Lajcsi nem válaszol az aggó anyai szóra. Csak néz ártatlanul az égre. Nézi utójára az ezüstfelhőket, amelyek olyanok, mint az ő csengős bárányai voltak. És két nyitott szeme azt kérdi a végtelenségtől: miért kellett ennek így történni?

— Olyan a kis gyümölcsöm, mintha aludna — simogatja utójára a kis legény szőke haját kétfelé az asszony. Aztán előlép a pap. Imádkozni kezd a koporsó fölött. Aztán tompa dübörgés következik. És Lajcsi, a négyéves tanyai kis legény elindul sötétkék ünneplő ruhájában, aranyzsinóros sapkában az égi mezők felé, hogy ott ölelgesse ezután az aranybárányokat és pihés csirkéket, ahol nincs dörgés, nincs sikoltás, ahol nem hull a halál vas-esője az élők fölé sehol.

Szél zúg végig a temető fölött. A kocsi megfordul a kapu előtt.

A népek szótlanul hazaindulnak. A bejárattól utójára visszaneznek a friss sirra. Aztán a kocsi porolni kezd sebesen kifelé a városból. És újra nem szól rajta egy keserves szót senki.

A dülö mellett, a len rengetegéből még most is csókra tartja a száját sok kékcserű virágkisasszony. A szarkalábak, búzavirágok még mindig suttognak az árokparton. Minden olyan a rengeteg határban, mint két napja volt. A kocsin ülők mégis úgy érzik, üres a mindenség, üres a dülö, üres a tanya, árva az udvar. Pedig minden a helyén van. Csak egy kis legény indult el mosolygva az égi dülökön az angyalok tanyája felé.

ANYÁM

**Nem örökölt sem címet, sem családfát
Nagyságos asszonynak se titulálták.**

**Akkortájt még kendőt kötött fejére
A »kálomista rektor« felesége.**

**Egyik napja olyan volt, mint a másik,
Tett-vett szegény látástól vakulásig.**

**Kívül, belül róla beszélt a porta.
A padlót szombatoként felsúrolta.**

**Fénylettek a kanalak és a kések.
Meglátta magát, aki belenézett.**

**Úri körökbé néha-néha, este,
Beniczky né Bajza Lenke vezette.**

**Ujjáról a gyűrű sosem esett le,
Ha belenyúlt a moslékos vederbe.**

**Nagyteknőnk gyakran talájkára várta.
Már fiatalon sokat fájt a háta.**

**Addig na volt csak percnyi pihenője,
Míg egy-egy sóhaj felszakadt belőle...**

**Nem támaszkodott rá mások kezére.
Úgy halt meg, hogy sohasem volt cselédje.**

**... Ha nem talál ott fönn dolgot magának,
Ei se tudom képzelné, mit csinálhat.**

VARGA LAJOS

III.

Bálba voltunk hivatalosak. Négy kilométernyi távolságra, a szomszéd faluba. A bálra virradó hajnalon langyos szél söpörte végig Kovásznát. Reggel megcsorrant az eresz. Délben úszott a kert. Estére térdig ért az utcán a sár.

Legalább kétszáz méter hosszú volt a kert. Kétszáz méter kerti utat hogyan, miből követhetett volna ki egy szegény falusi pap, amikor az eklézsia is szegény?

A báli cipő fehér vászomból készült. Magas sarka volt. A batiszt ruhát kilenc sor fodor díszítette. Az utolsó fodor legeslegeszele a cipő orrahegyén lebegett. Kocsit rendeltünk. Kilencóra tájban kiderült, hogy a kocsi nem jöhet. A lovak nem voltak parádésak, csak egy szegény falusi fiakkeros lovai. Reggel-délben kikocogtak az állomásra, behozták az utast. Délután félnap számban hordták a szénát, vagy a gabonát. Estére az egyik lesántult. A másik meghült és kihögt.

Az egyik néném arca borulva zokogott a leányszobában. A kisebbik s hamupipőkébb szótlanul, halottsapadtan kezdte összehajtogatni az ágyra teregetett báli ruhát. Odakint, mintha cseberrel öntenék, úgy szakadt az eső. Anyám kárptólason gondolkodott. Én imádkoztam, hogy álljon el az eső s a néném mehesse nek.

A verandán lábak dobogtak. Sárt töröltek, esőt ráztak le. Két gavallér érkezett. Ők is a mi kocsinkon akarták átkísérni a szomszéd faluba a lányokat.

Nagyanyám látogatásban volt nálunk. Bájos, pisze orrát az égbe tartva, kék szemében s gödröcskés arcán örökös pajzán mosollyal ide-oda surrant, mint egy szalonnát szagiaszó egér. Kezében ott volt az elmaradhatatlan fekete csipke retikül. Fejében a sok-sok titkos női tudomány. A kamrából tojást hozott még a reggel. Kicsavart két citromot. A lébe beleállította a két tojást. Áztatta delig. Mikorra külső héjáról leázott már a méz, megfordította a citromlében a tojást. Áztatta estig. Estére sűrű fehér pép lett a pohárban. Nagyanyám besurrant a fehér pépbe! a leányszobába. Nagyobbik néném idegesen kémlelte az eget. Nem tisztul-e? Nagymama ezalatt apró kezével szakértelemmel dörzsölte néném hátát, karját, nyakát a citromillatú folyadékkal, hogy a báli éjszakán vakító fehér legyen.

Az eső nem állt el. Más fuvar nem akadt. Kis néném akkorát sóhajtott, mint egy induló szélroham. Szívére szorította a selyem szalagcs cipőt és csomagolni kezdte vissza, a selyempapíros dobozba.

Anyám elhatározta, hogy vigasztalásul, holnap a két lány kedvenc ételeit főzeti és kitalál valamit még, ami az elmaradt bált feledteti.

— Ejha! — mondta nagyanyám a kisebbik nénémnek.

— Csak nem búsúlsz? Beesett a szemed!

Kiszaladt a kamrába. Kimarkolt a zacskóból egy csomó mandulát. Megörölte gyorsan, kiszítálta. A vissza maradó korpát hamar meglocsolta egy kis rózsavízzel. (Volt a fekete retiküljében!) Kisenémemet gyorsan lefektette, ruhástól a díványra. A pépet a szeme alá rakta borogatásnak.

— Igy maradj tíz percig! — Futott a konyhába egy kis likőrért, a verandán topogó gavalléroknak.

— Esik, tekintetes nagyszony! — köszönt az egyik.

— Térdig ér a sár! — köszönt a másik.

Nagyanyám összecepta a kezét:

— Miféle fiatalemberek maguk? — Legyintett. Szóra sem érdemesek ezek a maiak. Táncolni akarnak s azt hiszik, nem lehet, amiért térdig ér a sár s cigány és bál csak a szomszéd faluban van, négy kilométerre ide? ... Bezzeg Enyeden! — Nagyanyám csak ennyit mondott. S nagyobbik néném mint egy varázsszóra abbahagyta bent a rást. — Bezzeg Enyeden! — Kis néném keserves arca kisimult erre a mondásra a mandulakorpa pakkolás alatt. Ki ne tudná, hogy Enyeden is esett néha az eső, térdig ért a sár s a mulatni és örülni vágyó ifjúságnak ott is volt akadályban része elég! Hányszor mondta nagymama, hogy az enyedi kollégisták nagy szüreti bált adtak egyszer! Meghívták az összes csinos lányokat: professzor kisasszonykáktól kezdve masamód lányig lefele. Aztán, hogy elérte a hetes eső s kocsija, hintaja nem volt senkinek, mit találtak ki azok a fiúk? Bezzeg nem hagyták magukat! Kerítették egy nagy kétfülű vizescsebert. Rudat dugtak a cseber két likán keresztül; a rudat beleakasztották két alkalmas, kivájt hordozókarba. S mentek. Házról-házra, a cseberrel. Nagyanyámhoz először, mert ő volt Enyeden a legszebb leány. A rudas cseber egyik felébe beleállt a bálózó kisasszony, talpig szoknyában, selyem cipőben; a másikba a mama. Egy diák úr megragadta a csebert elől. Egy hátul. Így hordták el a csizmaszár tetejéig érő latyakban a báli szállásba egyenként a szerelmes ifjú kisasszonyokat. S még énekeltek is útközben. A mama tartotta a cseberben az egyensúlyt s az esőernyőt. Énekeltek, igen! Négyen, négy szolamra s amikor megérkeztek egyenesen a tánc közepébe ugrott a cseberből...

Nagyanyám fejére borította a legfelső szoknyáját. Lefutott a pincébe. Felmászott a padlásra. Benézett a mosókonyhába. Legyintett:

— Ezek a maiak! Még rudas csebert se tartanak! — A verandán lerázta magáról a vizet. Beszaladt a szalónba. Felgöngyöltte a szőnyeget. Térült-fordult.

— Öltözzetek! — kiáltott keményen. — Bál lesz! — S a báli teremmé alakított szalónba leült a zongora mellé.

Eres, fonnyadt volt már a keze. S csak egy régi-régi valcert tudott. Baktatva azt is. De leült, komoly méltósággal. Pisze orrát a gerendás mennyezetre emelte. Kicsi lábával megnyomta a hárfapedált. Es zongorázott. Nagyobbik néném vakító fehér vállal, sudáran szökkent ki a leányszoba ajtaján. Karcsú derekán a bálruha szalagját kötötte. Kiszökkent az álom az én szememből is. Nekem is volt egy lakkcipőm s szép sötétkék bársonyruhámm s kisebbik néném is mosta már le a csalódástól fáradt arccokkájáról nagymama titkos szépítőszert, a rózsavizes mandula korpát. A verandán letürülte a cipőjét az egyik gavallér; az ajtón bedugta fejét a másik.

Egy csárdást már én is el tudtam zongorázni s mama többet is tudott. Még éjjel se volt, de a bálból lemaradt kovásznaiak, ki sárgázló gólyalábon, ki csizmásan, ki a szakácsnéjük ölében, a nagymama házbáljára, hivatlanul is mind megérkezett. Hozták a bort, a harapnivalót.

Hajnal felé apám táncra kérte nagymamát...

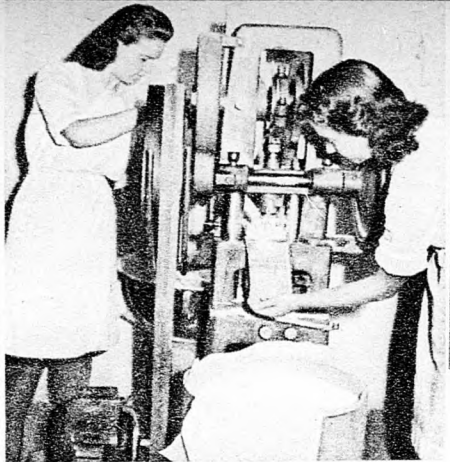
— Menjen már! — kiáltott az öregasszony. — Elment a jódolga? Ott a felesége. Ezek a maiak! Amilyen mulatósak, nem restelnék táncba vinni az öreg anyjukat!

Az »akkori maiak!« nem restelték. S nagymama nagyokat pihenve, s ismét el-elcsábulva, táncolt reggelig.

(Folytatom)

Könyven megy a mezőgazdasági munka

A diáklányok a gyárban is megállják helyüket

Tiszteleg az egyetemi munkásszázad»

Clementis Ervin:

A horvát lányok se festik többé magukat

Finomarcú, simára fésült hajú hölgygel beszélgetek: Ivona Latkovic-nak hívják s a nők honvédelmi munkájának megszerzésével bízták meg a Poglavnik fiatal Horvátországában.

Feketekávévet kortyolgatunk. Nem mondom, békeidőben erősebb és aromásabb volt ez az ital, de azért nem panaszkodom, mert még mindig akad benne néhány szem valódi bakkávé.

A délelőtti nap sugar átbugyri a fehérkeretes ablakok előtt őrtálló gesztenyefák friss zöld lombjain és ott remeg a falon, a képeken, a bútorok komoly huzatán s tüzet gyújt a velencei tükör tarka üvegvirágain.

Friss, nyáreleji délelőtt, friss, mint beszédünknek tárgya: az ifjúság.

— A horvát lányok éppúgy résztvesznek a céltudatos, nemzetépítő munkában, mint az ifjak — mondja Ivona Latkovic.

— Ma már nem ritka eset, hogy az egyetemi hallgatóknak kint dolgoznak a vidéki gazdaságokban, vagy pedig a kis munkásszövetkezetekben helyettesítik a nyári szabadságra beutalt munkásanyát. Nagyszerű munkát végeznek a gyermekotthonokban és árvaházakban is, mert sajnos, az utóbbiak a partizánharcok óta nagyon sok kis, ijedtarcú „vendéggel” szaporodtak... Ezeket a kis árvákat gyakran maguk a honvédelmi munka keretébe beosztott lányok mentették ki életük kockázatásával a rombadöntött, porráégett, partizánáruka falvakból.

— A főiskolás lányokat külön szervezetbe tömörítettük, mert a női munka szempontjából az a legértékesebbek közé tartozik — mondja Ivona Latkovic. — Ezek a főiskolás lányok, akiknek vezetőit Olaszországban képezték ki, kitűnő gyermekgondozók, nagyszerű betegápolók s ha kell, elsőrangú gyári munkaadók is, akik nem csupán a nyári szünetben, hanem szükség esetén még a tanév folyamán is kirendelhetők munkára. Legalább tíz olyan zágrábi gyár és ipartelep van, ahol az üdülésre menő munkások helyébe azonnal beosztjuk a mi lányainkat.

— Az orvosnövendékeket kórházakba osztjuk be, ahol a sebesült katonáinkat gondozzák. A többiek — mint már mondtam — gyárakba, anya- és csecsemőotthonokba kerülnek, de szívesen vállalják a mezőgazdasági munkát is. A múlt év statisztikai adatait most dolgozzuk fel. Az 1942-es adatok már rendelkezésünkre állanak. Ezek szerint 1942-ben az állam 911 egyetemi hallgatót hívott be munkaszolgálatra. Ebből betegség címén 72-t felmentettek, 37-en pedig férjhezmentek s így már nem tartoztak a munkakötelesek közé. Maradt tehát 802 tényleges munkaszolgálatot teljesítő lány, akik az év folyamán, de főleg a nyári hónapokban 24.060 munkanapot, illetve 192.480 munkórát teljesítettek. A parancsnokság sok hálálkodó levelet kapott azoktól a családoktól és intézményektől, ahol leányaik dolgoztak. Valamennyi beosztás között a mezei munka aránylag a legkönnyebb, mert itt félnapos munka váltakozik félnapos katonai kiképzéssel, sportolással és elméleti oktatással.

— Az új Horvátország fiatal lányai példás viselkedést tanusítanak munkahelyeiken. Fegyelemsértés még egyetlenegy esetben se fordult elő. Szinte csodálatraméltó, hogy ezek a kimondottan szellemi munkára, tudományos pályára készülő fiatal teremtések milyen könnyen bírják a fizikai munkát s milyen nagy érdeklődéssel foglalkoznak korunk nagy problémáival, szociális kérdésekkel, munkásproblémákkal stb. Ezekből már nem lesznek agyonfestett, agyonkozmetikázott, félnapokat átsétál-

gató, céltalanul élő nagyvárosi dámák, hanem a munka egyenlőségét átérző modern asszonyok.

— Az új Horvátországban a most kialakuló új női típusnak az anyaság és nőiség legmagasabb fokát kell képviselnie, hogy példája legyen a jövőendő nemzedéknek. A nő legyen a család oszlopa, hogy így a család az állam ereje lehessen. Ilyen útravalóval indítjuk el az új intellektuális női elitet, hogy megmutassa mennyire átérzi a mostani idők szavát, mennyire a mai idő színterén áll s hogy mennyire tisztában van feladataival.

Ivona Latkovic hatalmas levélköteget vesz elő s abból válogat ki néhányat:

— Nemcsak a közönség elismerő sorai érdekesek, hanem azok is, amit lányaink írnak hozzánk. Beszámolójukból érdemes felolvasni néhány sort.

„Kellemetlen, csunya munkát végzek — írja az egyik kislány, akit a munkaszolgálat során egy festékgyárba rendeltek ki. — De bármennyire is piszkos ez a munka, nem panaszkodom. Szívesen dolgozom, mert tudom, hogy munkámra szükség van s már dicséretet is kaptam a munkavezetőtől, mert pár nap alatt éppen olyan jól értek mindenhez, mint a legrégbben itt dolgozó asszonyok.»

Megtudom még, hogy a horvát egyetemi hallgatóknak kötelező munkaszolgálatáról szóló rendelet valamennyi egyetemi fakultás első, második és harmadik évfolyamára, az orvostanhallgatóknak pedig a negyedik évfolyamra is vonatkozik. A munkaszolgálat általában évente egy hónapig tart, a vakáció idején, de kivételes esetekben az év bármely szakában ki lehet rendelni további munkára a leányifjúságot. A szervezet irányítása s a munka megszervezése az „egyetemi vezérkar» feladata. Az egyhónapos munkaszolgálat kiadásai az állami költségvetés keretében tartoznak. A szolgálat alól csak azokat mentesítik, akik betegek, vagy akik időközben férjhezmennek. Akik a nagyvakáció idején valami tudományos elfoglaltság (ösztöndíj, stb.) miatt kénytelenek szabadságot kérni, azokat utólag hívják be.

A Poglavnik meglátogatta a munkaszolgálatos diáklányokat

Az asszony csendesen feküdt a nyugágyon. A könyv kihullott kezéből. Most messze maga elé bámult, bele a csöndbe, melyet a nap vadító tüze és a tenger idehalló moraja tett mélyebbé. Két hete élt ebben a kis halászfaluban. A család, amelyéi lakik, — úgy mondják — germán eredetű és a nyolcszáz éves elején egy partra vetett csónak hozta az ösét erre a földre.

Urára gondolt. Látta — az elmosódott hajnali ködben, melyet a feltörő nap szőtt opálösszá — kinn a hosszú, csendes nyárfasorban. Ment hosszú, fáradt léptekkel, mögötte megtört csonka árnya. Látta a nyáját, komor kasélyt, néma béreseket és érezte azt a végtelen unalmat, amely ura mellől a tengerhez úzte.

Fáradt volt. Ez a fáradtság azonban inkább megnyugtatta, mint leverte. A teste volt csak fáradt, a két karja és a szája. Eszeveszett éjszaka volt ez a mai. Nem adta oda magát, de nem tudta elengedni a fiút; a karja, a szája vonzotta. Szeme még nem feledte el a fiú karcsú, izmos alakját, amely csak az előbb tűnt el a reggeli csendességben a sziklák mögött. Ma nem ment vele halászni. Lehet, hogy ez csak számítás volt, de lehet, hogy fáradtság. Aztán a nap nem volt olyan meleg, hogy érdemes lett volna megfürdeni.

Messze maga elé bámult. Tenger. Nagyot merített a friss reggeli szélből. Mennyivel könnyebb, elfoszlóbb itt minden, mint odahaza, ahol ráfeszítik az emberre a föld, a barázdák egyhangúsága. Ura már csak lovainak és súlyosodó epehájának él. Pedig neki kell a változatosság, öröm, melegség. Legjobb lenne marotvissa se menni többé; itt maradni a tenger mellett, vagy hazarohanni a városba. Az útszélen, a fűben, két rigó kapirgált. A múlt héten megerősült nap pirosra tüzelte az alacsony élő-szőnyéget, amelyet egy sziklaktól, fekete-törzsi szilfa osztott ketté. Karja fáradtan csüngött le a fűbe és lehúnyt szemének héját kékre festette az elmúlt éjjelen száműzött álom.

Aztán mégis elhatározta, hogy járni indul. Kint a parton leült egy narancsszínűre égött szikla lábánál a puha homokba. Felbámult a felhős égre. Elragadta, mint mindennap a tenger varázslata, a víz illata és a megvadult hullámok észbontó játéka.

A messzi szigetéről nehéz illatot hozott a szél. Elfeledkezett a világról, a nagyvárosról, a ködös nyárfasorról, a hajnali nyár kolompaszaváról, önnömagáról. Keze belemerült a homokba, mely körülfolyta vékony, kékeres ujjait.

*

A fiú az ajtófélfának támaszkodva bámult a távolba. Anyja mélyen a munkájára hajolt, mintha imádkoznék. A fák örületes táncot jártak a viharban. Az ég fenyegetően sötét volt.

— Kimegyek a tengerre — mondotta egyszerre a fiú.

— Nem kell, — válaszolta az anyja — apádat az Isten, ha akarja, nélkülöd is hazasegíti.

Aztán hosszú ideig csend volt megint. Csak a vihar táncoltatta a fákat és úzte, marcangolta a felhőket.

Vacsora után a ház asszonya meggyújtotta a barnára fakult Mária-kép előtt a méceset. Aztán bement a belső szobába. Lefeküdt. De lehet, hogy imádkozott.

Az asszony is aludni készült. A fiútól nem búcsúzott el. Ugyis tudta, hogy be fog menni hozzá. Lassan vetkőzött. Meleg flanelpizsamát húzott és egy mély karosszékhébe ült, a nyitott ablak elé.

Nézte, miképpen mos mind mélyebb barázdát a lassan meginduló eső az ablakfa

poros deszkájába. Nagyot nyújtózott és a flanel puhasága ráfeszült kemény formáira.

A fiú még ott állt az ajtó előtt és kibámult a messzi tengerre. De már semmit sem látott, mert sűrű, súlyos sötétség fektetett a tájra. Az apjára gondolt, aztán az asszonyra.

Amit ezután tett, önkéntelenül tette, akaratán kívül. Megkerülte a házat. A tulsó oldalon néhány percig mozdulatlanul állt a nyitott ablak előtt.

Ott ült megint az asszony lába előtt. Hosszúujjú barna keze belesimult a flanel puha ráncába. Melege volt. Kitérte vékony fehér vászoningét. Látta még néhány percig az asszony mély, csodálkozó szemét és tompafényű piros száját.

Amikor reggel felébredt, az ég kék volt. És az apja nem érkezett haza.

*

A fiú az asszony mellett ballagott. A vállán két hosszú horgászveszű hintált. A falu ma furcsa, szemmel nézte őket, furcsábban és nehezebben, mint máskor. Mióta az asszony itt van, már három férfi nem tért vissza estérekelve a tengerrel.

— A földbirtokos felesége, aki a síkság felé lakik. A lányom mesélte. Szolgált náluk, de el kellett mennie, mert az asszony halálára kínózta.

— Az én fiam béres volt náluk. Sok férfit tett már tönkre ez az asszony.

— Boszorkány — mondották és aki látta bomlott hajjal a sziklák között a hajnali tengerben, el is hitte.

Az öreg sekrestyés ma hajnalban megint körüljárta a falut. Misét kell mondatni.

— És az asszonynak mennie kell — mondotta a pap, mert féltette faluját és annak nyugalmát a babonától.

Az anya már beszélt fiáival, hogy hagyja békén az asszonyt, mert nem fog feleséget kapni a faluban. A fiúnak azonban tüzes volt a vére. Apja germánságát már csak szemének kéksége őrizte. A haja fekete volt, mint olasz anyjé.

— Boszorkány — nevetett a fiú és szép volt, mint valami régi szobor.

Hosszúkat lépett és a karcsú izmok meg-

IGERAGOZÁS

Szeretek. Szeretem. Szeretlek.
Milyen sokitűkü, rendhagyó ige,
Ragozni kezded s nem bírsz vele,
Nem köti semmi törvény-féle,
S ha rejted rímek versredőibe,
Szabályi ott is szétperregnek, —
Szeretek. Szeretem. Szeretlek.

Ifjú korodban: cselekvő alak,
A múlt idője: vártalak,
Jelenje: itt vagy s én boldog vagyok,
Óh, mennyi fény cseng, mennyi csók ragyog,
Nem száll a nyár el soha többé, —
Jövő idője: mindörökké.

Öreg korodban: szenvedő ige,
A múlt idője: álom vertek,
Jelenje: félek, szenvedek,
Nem cseng a csók, a szív is már beteg
És megcsúfolnak csorba bánatok, —
Jövő ideje: meghalok.

feszültek nyúlánk combján. Aztán belebámult az asszony csillogó szemébe.

— Boszorkány — nevetett, de most már elhítte és nekivadult kedvvel kapta öbce az asszonyt, túl a sziklákon.

A falu forrongott. És a most éró nyár behintette a tengerpart sziklái sokezer vad orchideával. A hagyomány szerint ennek a virágnak magját az egyszer pihenni megszállt Szent Kristóf hagyta itt. Ajátoskezü fiatal lányok már fel is díszítették vele az első napon a Kristóf-szobrot.

*

— Egy asszony sem ül már mellém a templomban. El kell mennie — mondotta az anyja.

És a fiú érezte, anyjának igaza van.

— En nem is akarom többé látni — folytatta az asszony — mond meg neki te. Ne is fizessen. Nem kell a pénze. Csak menjen. Inkább ma, mint holnap.

— Igen anyám — mondotta engedelmesen a fiú — és most megyek halászni.

Az asszony már várta a csónaknál. Vékony, fehér fűrdőruhát hordott.

A fiú a szelnek fordította a vitorlákat és a csónak enyhén az oldalára dőlve nekilendült a tengernek.

— Gyönyörű vagy — mondotta az asszony.

— Nem hiszem.
— De én mondom.
— És mit érek vele?
— Szeretlek.

A fiú felbámult az égre, aztán átölelte az asszonyt és megcsókolta.

— El kell utaznod — mondotta.
— Tudom — válaszolta az asszony.

Egy sirály majd belevágódott a vitorlába.

— Még ma.
— Nem lehet.
— Miért?
— Ma éjjel még... akarom. Aztán megyek.

— Az uradhoz?
— Nem. A városba. Elég volt a faluból és unalomból.

Az asszony belelógatta kezét a vízbe.
— Gyere velem — mondotta.

— Mit csináljak én a városban?
— Az az én dolgom.

— Nem hagyhatom itt az anyámat.
— Ó megél nélküled is.

— A házat sem.
— Elhordja azt a vihar nélküled is.

A fiú behúzta a hálót. Üres volt.

*

Az asszony elutazott. Az anya a reggeli misén már megint a többi asszony között ült. Feje mélyen előrebukott, mintha hálót foltozna. Pedig csak sirt. És imakönyvből szennyesre gyűrt papírlap kandított ki.

Két hét előtt négy csészét mosott el reggeli után.

Ma csak egyet.

KISS GÁBOR

AK OPERÁBAN

PISTA:
Bényi
Kálmán

— Milyen furcsa is, — gondolta Klári, mialatt Gyula mellett csendesen lépegetett a dohányzó felé. Ma reggel még csak nem is álmolta volna, hogy este az Operába megy, Gyulával s most itt van, boldogan, vidáman. Milyen gyönyörű este is ez! Pedig a haja se friss, már nem volt ideje beugrani a fodrászhoz, olyan hirtelen jött Gyula telefonja, csak éppen haza tudott szaladni, hogy egy estélyi ruhát húzzon.

— Milyen furcsa is, gondolta aztán, hogy így együtt vannak, hogy Gyula egyáltalán még mellette van, hiszen annyi szép nő akad ma Pesten, csak körül kell nézni, itt van mindjárt ez a magasra fésült szőke hajú is, itt szemben, a tükör alatt, már észrevette Gyulát és hogy nézi...

— Min törődj úgy a fejed?

— Tessék? — riadt fel Klári gondolataiból.

— Már másodszer kérdezlek: min gondolkodtál úgy el? Ugy állsz itt mellettem, Kicsi, mintha itt se lennék?! — mosolygott rá Gyula.

— Azt mondta, Kicsi... Istenem, milyen régen is mondta utoljára... — dobant fel Klári szíve s hirtelen felnézett Gyulára. Igen, akkor mondta ezt utoljára, ott a hegyek között, azon a gyönyörű kétnapos kiránduláson, amikor péntek estétől vasárnap éjjelig együtt utaztak, barangoltak, étkeztek, szinte csak éjszakára váltak el, különben mindig-mindig együtt, egymás mellett... s éppen azóta mintha kissé eltávolodott volna tőle Gyula. Két hónapja csak, de azóta Gyula ritkábban jelentkezik, sokkal-sokkal kevesebbet ér rá, mint azelőtt... talán, mégse kellett volna elmennie vele? Pedig Pista ellene volt, hogy elmenjen, azt mondta, ez így, ha többen is mennek — hiszen nagyobb csoportban voltak, — nem bírk, elvégre még nem menyasszonya Gyulának.

— Nos? — hallotta újra Gyula hangját.

— Arra gondoltam, hogy Pistától kaptam ma egy tábori lapot! — felelte gyorsan, csak hogy valamit mondjon Gyulának s alig vette észre, hogy a fiú szeme kissé idegesen megrebben. Pedig Pista — Klári bátyja volt csak, egyetlen élő rokona, mint... Margitnak Valentin. S lám, itt van a megfodott Faust is, Gyula személyében, az álomlovag, akinek karjaiba egy ismeretlen, talán nem is létező Mefisztó hajszoja az itthonmaradt, árva Margitot: Klárit.

CSÜNGJETEK

A gyümölcsös a vízre nyúlt —
kék volt az ég — szikrázóan tisztá,
hevertünk a fűvön, a hullt
almák között — már alkonyult —
lángszáján kigyúlt a szikra —
Szőke haja, mint búzarét,
úgy omlott el a nyári hőben —
mostanában, hogy hús s sötét
árnyak markolnak, a szemét
s hangját kerese az időben.
A gyümölcsös az égbe nyúlt,
az almák nagyok, szörnyűek,
minden nő, ahogy alkonyul,
csak én leszek apró s vadul
a hangja után csöngetek!

SZTOJKA LÁSZLÓ

— Mit írt Pista?

— Semmi különösét. Hogy jól van, meg hogy vigyázzak magamra...

Kis szünet után Gyula ezt mondta:

— Gyönyörű ez a mai előadás, úgy-e?

— Hogyne, igazán nagyon szép. A legkedvesebb operám a Faust, — de miért hazudik ő ma egész este Gyulának, mikor Pista nem is ma írt és mikor a Bohémélet a kedvenc operája s épp a Faustot ma látja először!

— Én is már legalább negyedszer hallgatom meg, — felelte Gyula — de még sohasem tett rám ilyen hatást. Igazán különös... De — s itt kissé erőltetett tempóban beszélt tovább a fiú — a legszebb rész most jön, majd figyelj csak, a nagy szerelmi jelenetet.

Aztán megint lenn ültek a kényelmes zsöllyében, Gyula mindig csak a legdrágább jegyet veszi, általában mindig, mindenképp csak a legjobb, a legkülönbébb kell neki... nem is értelm, gondolta Klári, hogy akadt meg a szeme ép rajtam? Neki, aki — annyi közt válogathat! Éppen én kellettem, én, a szürke kis gépirólány, akit soha, soha előtte senki észre sem vett!

Oh, milyen jó is így Gyula mellett ülni, észrevétlenül odasimulni a könyökéhez a vékony karfán, külön kis játék és művészet ez, csak annyira nyomni oda a könyököt, hogy Gyula azért ne vegye el az övét. Olyan jó így... mikor együtt vannak, akkor sose emésztí magát a jövőn, azon, hogy mi lesz, hogy lesz, meddig tudja megtartani Gyulát... hogy okos dolog volt-e mégis elmenni vele arra a tűrára, hiszen alig ismerte még akkor!

Szinte most is maga előtt látja milyen különösen csilliant fel Gyula szeme, amikor hosszú rábeszélés után végre igent mondott neki. És amikor vasárnap éjjel, a pályaudvar előtt, a villamosnál — olyan reitenesen sötét volt — Gyula egyszerre csak átölelte és... úgy forrtak össze ott, a sötét éjszakában, mintha soha többé nem akartak volna elválni.

Nem, nem bánta meg, azért se, mindegy, hogy esetleg éppen akkor játszotta el utolsó esélyét arra, hogy Gyulát örökre »megfogja«, ő, sose gondolt erre tudatosan, egyszerűen csak jó volt Gyulával együtt lenni, kellemes, vidám pajtás volt s a barátnő úgy irigyelték tőle. És később, amikor már végtelenen beleszeretett, akkor se gondolta soha, egy percre sem, hogy Gyula — talán — elveszi majd, hiszen ő annyira nem fért anyag, annyira más...

Igaz, hogy ha majd Pista hazajön, nehéz lesz hazudni neki, akit az apja és az anyja is volt s bizalmasa, akinek mindig mindent elmondott s akinek kifejezett elferzése mellett ment el a kirándulásra...

— Most, most figyelj! — súgta oda Gyula Klárinak s a lány felnézett a színpadra, ahol Mefisztó az előbb surrant ki a virágos udvarról, egyedül hagyva Margitot Fausttal és az éjszakával.

— Milyen furcsa is vagy ma, — mondta később Gyula, kim a falatozóban, mi van veled?

— Semmi, igazán semmi, mi lenne?

— Nézd, Kicsi, — ő, már megint ez a régi becenevél — én már ismerlek annyira, hogy

meglássam, ha valami nincs rendben nálad. Mi bajod van? Nem szeretsz már?

— Oh, — csak tnyit tudott Klári felelni, de két könnyecsepp ugrott ki a szemére, amiből Gyula megérthette, igazán megérthette a választ.

— Tudod, — vett most a fiú nagy lélekzetet s neki is olyan furcsa volt a szeme, de ekkor... minek is vannak ismerősei az embernek, igazán kár néha — egy hangos csoport fogta körül őket: — Hát ti is itt vagytok?... Milyen jó a ruhád, Klárikám!... A következő szünetben nem szöktök meg előlünk!... — s megint nem maradt más Gyulából, csak könyökből egy kicsiny, szűrés darab, szöveten keresztül... meg a zene, Margit dala és Faust szárnvaló eneke, közben-közben pedig Mefisztó ördögi kacajai.

Igen, a harmadik szünet is elveszett s végeredményben alig tudott beszélni valamit Gyulával. Pedig mostanában ugyanis olyan ritkán látja s még ennek is örülnie kell, hiszen ki tudja, meddig tart ez így... Gyula sose maradt meg sokáig egy lány mellett, elégszer hallotta a barátnőitől, akik Gyulát »ő előtte« is ismerték.

S milyen végzetes balszerencsel... Mikor kiléptek a sötét utcára, az előadás végén, sűrű zápor hullott odakinn... most még csak nem is sétálhatnak egyet, pedig olyan jó lett volna, elvégre korán van amúgyis.

— Várj itt egy pillanatra! — tűnt el mellette hirtelen Gyula s Klári egyszerre csak arra ocsudott fel, hogy taxiban ülnek, kettőn, végre, végre egyedül s Gyula megint úgy rántja magához, aig indult el a kocsi, mint akkor, ott a pályaudvar előtt.

— Gyulát Edes... most én kérdelem, mi van veled?

— Mondd, Kicsi'm, — felelte Gyula kisebb szünet után fölött remegő hangon. — Pista mikor jön haza? Nem írta?

— Nem... Talán karácsonyra, de...

— Karácsonyra... Ird meg neki, hogy karácsonyra okvetlenül haza kell jönnie!

— Jó, persze, hogy megírom neki... De hát miért? Mit akarsz Pistától?

— Te csacsi, te... hát megkérem tőle a kezedet!

Klári szédülten hullott Gyula karjába, aztán már nem érzett mást, csak valami fölödüllő boldogságot s a messzeségből egy hang foszlányait hallotta, mintha valaki messze, nagyon-nagyan messze... a Valentin Imáját énekelte volna.

Városi tücsök

Hiába dübörög a város,
a nagyváros: ha jön az est,
kisváros, kislalu lesz újra,
magányos tanya Budapest.

Hiába minden kő és aszfalt:
alul csak föld marad a föld;
s a nyár a paloták között is,
egy-egy tücsköt mégis kikölt.

S hiába minden süketítő,
vakító zaj és lámpafény:
rákezdí csendes muzsikáját,
valahol a falak tövében,
valahol egy sötét szegletben
egy bujdosó tücsökzenész:
megáll az ember s túl a földön,
csillagra, holdra, égre néz.

Hallgatja azt a szívhezszóló,
értelmetlen szép, tiszta szót,
mely világ végeről is vissza,
hazahívja az utazót.

ERDELYI JÓZSEF

Budapesten, 1940 tavaszán kezdődött meg az önkéntes véradónők toborzása és mindjárt az első felhívásra egyedül a fővárosban több, mint hater ezer asszony és leány jelentkezett erre a nemes áldozathozatalra. A jelentkezések azóta is szüntelenül folynak, úgyhogy ma már közel 12 ezer önkéntes véradónőt tart számon a Magyar Vörös Kereszt budapesti központja. A magyar nők önkéntes véráldozatával sok-sok ezer hős honvédunk életét mentik meg a jelenlegi szörnyű háborúban. De nemcsak a harctéren küzdő katonáinknak, hanem a polgári lakosság sebesültjeinek is szükségük van a felajánlott vérré, mert hiszen egy-egy bombatámadás után számos sebesültnél válik szükségessé az azonnali műtéti beavatkozás.

A Vörös Kereszt Baross-utca 15. szám alatti Véradó Központjában most is napról napra megjelentek véradásra behívott magyar asszonyok és leányok százai, hogy újra és újra lerójják véráldozatukat a sebesült honvédek megmentése érdekében.

Az előszobában vidám nyári színekbe öltözött asszonyok és leányok várakoznak, amíg beszólítják őket. Egymást bátorítják, biztatgatják, mert bizony, akik legelőször adnak vért, azokban többnyire ideges nyugtalanság fészkelődik. Gyávanak azonban senki sem akar feltűnni és amikor a fehérköpenyes testvér a soron következőket szólítja, habozás nélkül, mosolygva lépnek be a véradó terembe.

Az előszobában várakozó asszonyok, leányok legnagyobb része már túl van a véradói „premieren”. Többnyire másodsor vagy harmadszor adnak vért, de olyanok is szép számmal akadnak, akik ötödször, hatodszor, sőt nyolcadszor áldoznak a Haza oltárán.

A rózsásarcú fiatalasszony most ad nyolcadszor vért. Tavaly augusztusban súlyosan sebesült honvéd operációjához hívták be az egyik budapesti helyőrségi kórházba és nyolc deci vért adott egyszerre, amivel szerencsésen megmentette az amputált lábú honvéd életét. A kedves fiatalasszony és anyja mosolygva biztatja a félienkeket, hogy nem lesz semmi bajuk, mert hiszen tízszeresnyí fájdalmat éreznek csupán a vérvételekor. Ugy látszik, a biztatás eredménnyel jár, mert akik körülötte állnak, mind bátorságra kapnak szavai nyomán.

Egy másik húszesztendős fiatalasszony, akinek az ura az 1943 januári nagy orosz támadás alkalmával eltűnt, szintén harmadszor ad vért a honvédeknek. Erős lélekkel, keményen dolgozva küzd a létért és imádságos szívvel várja haza az urát.

A véradónők között akadnak tisztelőri családanyák is. A négygyermekes édesanya, aki most harmadszor ad vért, már megmentett egy sebesült honvédet. Nyolc és féldecit vért adott egyszerre az egyik helyőrségi kórházban.

Egy másik idősebb özvegy asszony, akinek két fia harcol most is a bolsevisták ellen, szintén többször adott már vért. Egy alkalommal a budapesti honvédkórházban 7 deci vérré megmentett egy súlyosan sebesült honvédet, aki fél lábbal került ki ugyan a kórházból, de egyébként teljesen egészséges állapotban térhetett vissza családjához; feleségéhez és két kicsi gyermekéhez a dunántúli földműves otthonba. Megható, hogy a jóllelkű özvegyasszony nemcsak a vérért áldozta a sebesült

Tizenkétezer MAGYAR NŐ ad friss vért a HONVÉDEKNEK

Dóra Sándorné, Varjassy-Louger Rudolfiné, (clair Gyuláné

honvéd megmentésére, hanem a műtét után négy hónapon át állandóan látogatta a kórházban és amikor már a Margit-szigeten lábadozott, vasárnaponként meghívta ebédre a népes családi asztalhoz.

Érdeemes azt is megemlíteni, hogy az önkéntes véradónők túlnyomó része nagyon szerény életkörülmények között élő iparos, munkás és középosztálybeli családokból kerül ki.

A véradó központban dolgozó asszonyok, leányok mind önkéntes munkaeurók. Az egyik műtőágyon fekvő véradónőnek karját szőkehajú, mosolygóarcú fiatalasszony köti el a piros gumieszínűvel. Jarossné nemzetes asszony, belügyminiszterünk felesége. Mint megtudjuk tőle, minden héten két délutánt szentel ennek a nemes munkának. Fehér köpenyének kihajtóján ott látjuk a kis piros zománczott keresztet, közepén a fehér szívvvel és „véradó” felírással. A nemzetes asszony gondosan lemossa étterrel a véradónő karhajlását, majd a katonaruhás doktor beszúrja az injekciós tűt és már folyik is a piros meleg vér a szé-

zet a legrövidebb időn belül pótolni tudja. Nagyból veresztés után két-három deci jó erős tokajt vagy más finom bort itatnak meg a véradónővel, majd pihentetik egy óra hosszat. Utána minden rosszullét, vagy szédülés nélkül talpraáll és a saját lábán sétál haza abban a boldogító tudatban, hogy egy harcoló magyar testvérenek az életét megmentette.

Kerek órát időzünk a véradó teremben. Legalább száz nőtől vettek vért ez alatt az idő alatt és csak egy ájult el közülük. Az orvos, aki a véradás egyetlen kellemetlen pillanatának, a tűszúrásnak okozója, kijelenti, hogy a veresztéstől még senki se lett rosszul, csak az ijedtségtől. Érdekes, hogy a férfiak (akik csekély számban bár, de szintén képviselve vannak a véradók között) nagyon hamar rosszul lesznek. A női fizikum egyébként is sokkal gyorsabban regenerálódik és könnyebben pótolja az elvesztett vért.

Amikor a fehérköpenyes önkéntes asszisztensnők kedves mosollyal tudára adják a véradónőnek, hogy a „műtét” kész, megkönnyebbülten szállnak le a műtőasztalról és átsétálnak a szomszéd szobába, ahol kedélyes teázás közben meséli el egymásnak, hogy milyen könnyű volt az egész és hogy máskor is szívesen eljönnek vért adni. A vöröskeresztes testvérek búcsúzóul egyhети elemliszerjegyet és napi egy liter tejsre jogosító utalványt nyújtanak át minden egyes véradónőnek.

Az üveghengerekbe összegyűjtött vért a Vörös Kereszt az egyik budapesti vegyi laboratóriumban szállítja, ahol szárítókészülékekkel megszáritják és úgy küldik repülőgépen a harctér mögötti kórházakba. A műtéteknél steril vízzel újra folyékonyra teszik a megszáritott vért, hogy alkalmas legyen a befejeszkedésre.

A Vörös Kereszt vezetősége a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott az önkéntes véradónőkről, akik három estendő óta fokozódó lelkesedéssel tesznek eleget honleányi kötelességüknek. A legritkább eset, hogy a behívottak közül ne jelenjék meg valaki. A legsúlyosabb légitámadás után is egytől-egyig eljöttek a berendelték, sőt azonfelül még számosan mások, akik behívás nélkül, önként jöttek el a vértük felajánlani a bombázás sérültjeinek. A magyar nő helytáll a legnehezebb időkben! Gaal Olga

les üveghengerbe, amelynek mérce-vonalai pontosan mutatják, hogy milyen mennyiségű vér csorgott ki. Általában két és fél-három deci vért vesznek mindenkitől. Ez olyan minimális mennyiség, hogy a szerve-

Véradás után teával kínálják a vértadókat

HÚSZ ÉVIG HARCOLT

Szilvász Simon Margit a sikerért

Könnyű dolga lehet a nőknek, akiknek nevét filmen, festmény sarkában vagy vers alatt olvassuk! Övék a hír, fény és ragyogás, nincs közük háztartáshoz, gyerekhez, kicsinyes gondokhoz: napfényből élnek, hangulatból s a virágok jószagából. Pedig hát... amíg egy nő hangversenydobogón, újságon, festővásznon keresztül eljut az igazi nagy sikerig — talán még a férfiakénál is hosszabb utat hagy maga mögött.

Mint például az a sírós-mosolygószemű kis gömbölyű asszony, akinek a képeit a legutóbbi évek tárlatai, kiállításai, nemcsak a hivatalos művészi világ, hanem a nagyközönség számára is ismertté tették. Szilvász Simon Margitnak volt bátorsága most, a világháború komoly időszakában is kiállítást rendezni, melyet — hiába, az élet megy tovább — a „Műbarát“ bombától megrongált Mária Valéria-utcai kiállítóhelyiségei helyett a Ferenc József-rakparti oldalon lévő intim teremben tartottak meg.

— Mi történt eddig, míg eljutott idáig? — kérdezem Szilvász Simon Margitot, — hogy jut el egy festőnő az előkelő kiállítási teremig, a jó kritikáig s az általános elismerésig? ... Hogyan is kezdődött?

— Az egész csak pár éve kezdődött. Röstellem bevallani, de én még csak tavaly kerültem ki a főiskoláról! Ugyan gyerekkorom óta élt bennem a vágy, hogy festőnő lehessen, valahogy úgy alakult az életem, hogy húsz évig kellett az alkalomra várnom, hogy hivatásomnak élhessek, ámbár ez anyának és háziasszonynak sohasse sikerült egészen...

— Hogy miért kezdtem ilyen későn s miért nem futottam meg a művészi fejlődés és képzés szabályos pályáját — annak sok oka van. A körülmények s a környezet egyaránt el akarta fojtani bennem a festői tehetséget. Apám gyakorlati embert akart nevelni belőlem s polgári önértéket sértette, ha a gómörmegei kisvárosban az utcagyerekek madárijesztőnek csúfoltak, mikor festőábrányomat cipelve, napellenzős kalappal, olajfestékes ruhában hazafelé tartottam... Az intézetben se találtam több megértést. A rajztanítás akkor még nem volt annyira fejlett s rajzlapjaimat — haszontalan időtöltésnek tartva — elzárták előlem. A középiskola után Pestre jöttem, hogy a Képzőművészeti Főiskolára iratkozzam be — de ekkor ért a nagy csalódás, a felvételi vizsgán nem vettek fel s így reális apám legnagyobb öröme hazamentem Putnokra. Apám nemsokára férjhezadott, Sárospatakon állandó látogatója lettem a Fazekas-utca fazekasmestereinek, kiktől az égetést megtanulva, saját kemencémben égettem ki cserepeimet... „Megeszem a kalapot“ — mondták a Fazekas-utca vénei — „ha sikerül a nagyságos asszonynak az égetés“... A cserepek azonban mégis sikerültek; de hát ez mégse volt az igazi. Az igazira húsz évig kellett várakoznom, míg az uramat Budapestre helyezték. Szőnyi professzor irányítása mellett szorgalmasan tanultam, — aminek eredményeképpen 1942-ben kitüntető elismerést is kaptam — de állandó lelkiismeretfurdalásban éltem, vajjon festésem miatt nem hanyagolom-e el háztartásomat. — Az első siker, mely igazolta — nemcsak

magam, hanem családom és a nyilvánosság előtt is — tehetségemet és az érte hozott áldozatokat, 1941-ben következett be. Első kiállításom 27 képe közül 24 elkelt! A Fővárosi Képtár megvásárolta „Avasi pincék“ című képemet s az 1942-i kiállításomon a kultuszminisztérium a Szépművészeti múzeum új szerzeményei számára

Nő fekete kalappal

megvette „Zazarparti részlet“ c. festményemet.

Szilvász Simon Margit festményei a legkülönbözőbb hangulatú és stílusú képek. Ború, napsütés, komor melankólia és átetsző derű váltogatják egymást. Mintha nem is ugyanazon ember festette volna őket. Mi ennek az oka?

— A festő élményei és lelki élete színekben tükröződnek. Színei jellemzőbbek a művészre, mint a kézírása! — mondja Szilvász Simon Margit. — Ami festői stílusomat illeti, azt legtöbbször a téma határozza meg, például az a masszív, húsos női modell önkénytelenül is Rippl Rónai-féle megoldásra kényszerített. A szeles tavaszi és őszi tájak napfoltjai, lengő ágai és repülő felhői inkább impresszionisztikus megvalósítást kívánnak. A stílizálás viszont a művészi fejlődés előrehaladottabb foka, mikor már nem

kötjük magunkat egészen a természethez, hanem van bátorságunk a lényegét kiemelni, legalábbis azt, amit festőszemmel lényegesnek tartunk... Viszont ezt a festőmódot is gyakran a téma szabja meg, például, — s legjobb képeink egyikére, a szőke napsütésben ragyogó, éles árnyékot vető kárpátjai tájra mutat.

— A kiállított képek zöme tempera. Miért favorizálja ezt a festőtechnikát a művész?

— Ennek aztán nagyon prózai okai vannak, — feleli nevetve. — Olajban kezdtem, de az olaj drága, nehezen kapható s mindenképpől nagyon bepiszkítja a festőköpenyt s a faltok — sajnos — majdnem kimoshatóanok... Temperafestő-technikám a takarékoskodásnak köszönhető, hisz a festés szenvedélye úgy is elég sokba kerül, — s délelőttként az állami anyag-hivatalban kartotékozom, hogy a szükséges költségeket, vásznat, képrámát, kiállítási tere mköltséget előteremtsem...

Kárpátjai táj

Ez hát a már elismert művész küzdelme a hivatásáért! S mégis, ebben a szabálytalanul induló pályában, az elkésett tanulmányokban s a csak most elért sikerekben az a gyönyörű és boldogító, hogy még van mit várnia az élettől s talán az az életének ajándéka, amiben művészete részesíti, hogy akkor, amikor a legtöbb embernek már alkonyul, előtte van még az élet java!

KAROLYI AMY

Szemben Badacsonnyal

Elkéselt lovag

IRTA:
SZENTGYÖRGYI FERENC

Délután két óraker jött ki a hivatalból. A nagy, komor épület kapujában megállott, hátrahajította fejét és felnézett az égre. Fehér báránnyelűk úsztak el fölötte és a levegőben a tavasz mámoros pezsgését érezte. Kissé kopottas, szürke kabát volt rajta, cipőjének orra elől felkunkorodott, mint azoké a hajóké, amelyeken valamikor gályarabokat szállítottak. Az álla alá nyult, tüskés volt. Eszébe jutott, hogy három napja már nem borotválkozott. Ekkor mind a két kezét hátratette zsakettjének két törött csontgombjára, fejét fáradtan ráeresztette mellére, aztán a langyos májusi délutánon elindult a népes, forgalmas, lármás utcákon át Budára.

Amikor a hídhöz ért, melege lett. Fekete keménykalapja után nyult. Amikor a kalapot a kezében érezte, félszempal oldalt rápislantott.

— Hm, — mondta, amikor már valahol a híd közepén járt. — Ez a keménykalap is megpuhult, mint a gazdája. Újat kellene venni. — Fáradtan legyintett. — Eh, nekem már így is jó.

Budán, a híd végénél, a lilavirágos orgonabokrok előtt megállott. Mélyet lélezett, arca mintha mosolygott volna, aztán feje ismét nekibúsultan ereszkedett a mellére. Ment, baktatott tovább. A Horváth-kert előtt újra illat csapott feléje. Megállott, körülnézett. Fehérruhás, szőkehajú leány ment el mellette. Utánafordult, aztán ijedten összerezsent. Elszégyelte magát:

— Na, öreg, na — korholta önmagát, — elfelejtet az éveket? — Később még utána dűnnyögte: — Ez a tavasz, ez a drága, szép, gyilkos tavasz! Még valami ostobaságot követek el...

Betért egy kiskocsmába. Evett valami keveset, aztán bort kért. Vöröset.

— Olyan, mint a szépasszonyok szájaszéle — gondolta.

Féllitert kért. Most még lehetett, még merete; tegnap volt elseje. Lassan, óvatosan ivott és élvezte az ital minden drága cseppjét. Valamelyik zsebéből szivart kotorászott elő. Rágyújtott. A szivar száraz volt, jól szelett. A bor ingerlően piroslott, gyöngyözött előtte és a kocsmakertjéből orgonaillat csapott be az ivóba.

Tavaszi volt.

Félóra múlva haikán dudolva, kissé kipirult arccal indult a Naphegy felé. A fejbúbján hátracsúszott a megpuhult keménykalap.

És ott találkozott. Húsz év után először. A molett kis asszony összecsapta a kezét.

— Béla, — kiáltotta — hát... hát maga még él!

Ő csak nézett, nézett előre, az asszonyra, az asszony színes, rövidujju ruhájára, a gömbölyű karjára és nem akart hinni. Hogy ez lehetséges! Hogy valaki húsz évvel ezelőtt, szőszkén, pisze orral, karcsú, izmos derékkal eltűnik az ember életéből, aztán megjelenik, viszszajön egészségtől kicsattanó, boldog, piros arccal. Akadozott, botlott a nyelve, nem tudta, hogyan szólítsa

azt, akinek száját ő csókolta meg először. Az asszony észrevette zavarát és átsegítette:

— Hívjon csak Margitnak... Hiszen én... azért magának mégis csak Margit vagyok... Ugy-e?

— Oh, hogyné, hogyné.

— Na és most meséljen, — mondta az asszony. —

— Hogy mi minden történt magával? Azóta. Megnősült? Boldog? Vannak gyermekei? Na, kérem, beszéljen, beszéljen.

Beszélt. Hogy nem nősült meg. Nincsenek gyermekei és nem boldog. Nem is tudja, mi az: boldognak lenni. Egyszerűen csak él. Álmok és vágyok nélkül; mert rájött, hogy volt ideje, hogy ezt megállapítsa, így is lehet élni.

— Számár voltam, hogy akkor... húsz évvel ezelőtt elengedtem a maga kezét — mondta. — És lássa, ezért bűnhődöm egy életen át.

Az asszony a férfi cipőjét nézte, gyűrött, kopottas, szürke zsakettjét.

— Valamikor szerelmes voltam bele, — gondolta. — Régen, nagyon régen, talán nem is volt igaz.

A csókjára próbált emlékezni, szavakra, amelyeket a fülebe súgott, régi, közös titkokra, mindmegannyi gyermek ostobaságokra és nem jutott eszébe semmi, de semmi. De egyetlen gondolat mégis hirtelen átvillant az agyán. Hogy ez a férfi valamikor gazdag volt és azért nem tartotta kezében örökre az ő kezét, mert neki a fiatalságán és szépségén kívül nem volt egyebe. És elhagyta. Akkor... húsz évvel ezelőtt, úgy érezte, egy világ omlott össze benne... És ma?... A gondolatát nem tudta befejezni. Egyszerre valami melegséget érzett ölében pihenő kezén. A férfi remegő csókja volt. Összerezsent, de nem húzta el a kezét, csak szelid, megbocsátó mosoly jelent meg a szája sarkában.

— Szegény ember, — gondolta — szegény, elfáradt, öreg legény.

Aztán felnézett. Egy kisfiú törtetett-csörtetett feléje. Az asszony ijedten kapta el a kezét.

— A fiam, — kiáltotta és sugárzó, diadalmas öröm suhant át az arcán.

A kis szőkefürtű, kékszemű fiú odabujt az anyjához. Nagy képeskönyvet tett az ölébe.

— Anyuskám, olyan szép mesét olvastam.

— Mit, fiam?

Bátor, csengő hangon olvasta a kisfiú:

—...A királykisasszony felébredt százéves álmából és a nemesszívú bojtárlegény, aki tengernyi szenvedésen keresztül megtörte a boszorkány erejét, boldogan vezette az oltár elé. A lovag, aki csak pénzért, kincsekért pályázott a királykisasszony kezére, már megkésve érkezett és ezért amíg élt, mindenki csak elkéselt lovagnak nevezte.

A kisfiú még mesélt, csacsogott, az asszony kipirult, boldog arccal hallgatta amikor a férfi vállbahúzott nyakkal, tévovázó lépésekkel már messze járt tőlük.

Az asszony utánanézett. Szótlanul.

A kisfiú is elhallgatott. Összecsukta a mesekönyvet, az édesanyjára pillantott, aztán — percek múlásával — megkérdezte:

— Mondd, anyuskám, ki volt ez a szomorú, idegen bácsi?

Az asszony a fiára nézett, a fia csillogó kék szemébe, a kerek kis arcára és amíg keze a kisfiú szőke fürtjeit simogatta, csendesesen felelte:

— Az elkéselt lovag, fiacskám.

Orbók Attila: A SZÉKELYEK "KÉT ESZE"

hogy megveti a hazugságot és fanatikusa az igazságnak. Az egyébként mindig közlékeny, derűs, beszédes székely inkább hallgat, semhogy olyasmit mondjon, ami nem igaz s ha nagyon megszorítják, akkor olyan választ ad, amelyből ki nem igazodik senki fia!...

A bieszkázó székely vádolt nem akarta bevallani borgözös indulatában elkövetett bűnét, tehát a bírő kérdésére, hogy ki ölte meg az áldozatot, váltig azt felelte:

— Megölföldött, instálom...

A maga igazát kiverkeszi tűzön-vízen keresztül, ha másként nem megy, hát kerülő-úton. Ha életosztóne azt parancsolja, hogy ne mondjon meg valamit »pépténe«, megmondja akkor is, burkolton, de úgy, hogy értsenek belőle...

*

Amikor az összeomlás után, a megszállás első hónapjaiban, egy román jegyző faggatta a székelyt, hogy mi a véleménye az új helyzetről, azt mondta:

— *Mindétig tudtuk, hogy kapunk valamit Romániából, de azt mán sohase gondoltuk vóna, hogy az egészét hozzánk csatóják, hogy a ragya egye meg!*

A székely sohase szolgáltatja ki magát, ha úgy érzi, hogy neki van igazsága, — de ha azzal szolgálhat a maga becsületes nevének, vagy fajtájának, kiáll az igazság mellett, akkor is, ha belépüszul. Ilyenkor aztán megmutatja, hogy van benne »virtus« és »skurázsi«. A hazudozó és gyáva embert mélységesen megveti, de azt nem engedi, hogy túljárjanak az eszén s ha észreveszi, hogy be akarják csapni, akkor előveszi azt a híres »jobbik eszét«.

A székely humor tükrében egy aranyoskedélyű, mindig mókás hajlamú, mélységesen bölcs és a jó Istenen kívül csak a maga erejében bízó nép mosolya tükröződik, egy népe, amelynek másfélfélezen árt mindig kemény harcot kellett vívnia léteért s amely a legveszterhesebb időkben is megőrizte bölcs nyugalmát és hitét a jövőben.

— Mindétig vótt valahogy s úgy még sohasesen vótt, hogy valahogyan ne lett vóna!

Szép álmát nem áldozza fel soha, mert a székely mindennél jobban szeret szépeket álmodni...

A székely anekdoták hűségesebben kifejezik ennek az áldott, drága fajtának jellemét és gondolkodását.

Bemutatunk ezúttal olvasóinknak néhányat a székely humor gyöngyeiből.

*

A BÉKÉS FALU. A Bach-korszakban, amikor Erdélyben is az osztrák volt az úr, zsoldárok sanyargatták a székely népet. Volt is bőven eszetápé s az elkezeredett székelyok úgy álltak bosszút a sok zaklatásért, ahogy éppen tudtak.

Egyszer valami bécsi komzárjusz írt Bagyomban s amikor a falu egybegyűlt székelyei elé állt, feltűnt neki, hogy nem lát zsoldárt, csak egyeteniégyret, az is jó messzire áll a tómegettől.

— Bizonyára csöndes, jóarvóló nép ez, hát nincs szüksége a falunak osztrákra, — elmélkedik magában a komzárjusz. Meg is kérdi a mellette álló bírót, hogy miért van csak egy zsoldár a faluban.

A bíró ránt egyet a szabonyjáján, aztán félvállról felel az osztráknak:

— Vótt ehelyt egy tucat osz, de javarészt agyonverénk!...

INGYERT NEM KELL. Gergő gazda valamit kihagásért bíró elé került, aki el is marnasztalja gazd'uramat. Látván azonban, hogy a dolog nagyon bántja az öreget, megmagyarázza neki:

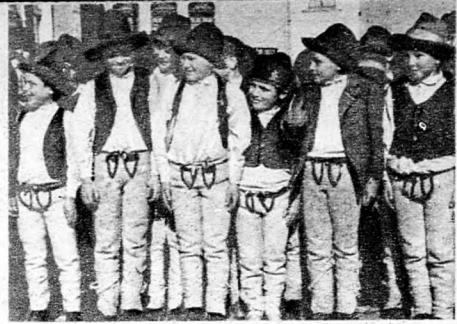
— Ha az ítéletbe nem akar bekonjugodni, fel-lebeshet!

Hallgat a gazda, látszik, hogy erősen töri a fejet valamiben. Végül aztán megie megszólal:

— Aztán mit kóstál az a fellebbezés, instálom?

— Nem kerül az semmibe, — feleli a bíró.

— Nahát akkor nem is fellebbezek, tekintet'uram, mett ha ingyér adják, nem sok koszonat lehet benne...

A GÖRÉ ÉS A SORSJECY. Beállt egy öreg székely a budapesti sorsjegyrudába és átad egy cedulát, amelyre szám van feljegyezve:

— Tessen mán megnézni, nyert-e ez a szám?

— Mondja a tisztviselőnek.

A tisztviselő megnézi a nyeraményjegyzéket és kijelenti:

— Ez a szám nem nyert...

A székely próbé derűs arccal jegyzi meg:

— Hát mégcs csak vótt eszem, hogy nem hallgattam arra a vigécre és nem vettem meg a jutricedulát.

— De ha nem vette meg a sorsjegyet, — bosszankodik a tisztviselő, — akkor miért kíváncsi rá, hogy nyert-e az a szám?

— Mett okos ember meggyőződik a szerencséről, — válaszolja a göbé.

AZ ÖLTŐGÁC. Mócsi, az öreg gazda kertjében dolgozott. Egyszer csak megáll s hosszan, elmélázva mered egyik almafájára. A kertészműből a szomszéd felriaszítja gazd'uramat a merengésből:

— Mi érdekese lát azon a fán, szomszéd?

— Hát bizony, — feleli sóhajtva Mócsi bá, — az jutott eszembe, hogy tavaly Hyenkor erre a fára akasztotta föl magát szegény jó feleségem, Istén nyugoztalja!

— Kedves szomszéd, adjon nekem arról a fáról egy öltőgácot! — szól némán a szomszéd, akinek hét faluban híres házarvós felesége van.

AZ ÚJ KAPU. Budapestre utazott az öreg székely gazda; látni akarta a szép fővárost is. Nagyon szeretett a nézelődni, mintha mindent sorra látna akarna otthon elmondani. Meglát egy élemedett hölgyet, szörnyen kifestve, fehérre-pirosra, alig tud pisogni a pudertől. Naherre-pirosra, alig tud pisogni a pudertől. Naherre-pirosra, alig tud pisogni a pudertől. Naherre-pirosra, alig tud pisogni a pudertől.

— Mi vagyok én?... Új kapu, hogy úgy bámul?... —

— Az lehet, hogy én bornyó vagyok, nacsicsága, — feleli vidáman a székely, — de hogy maga újkapu lenne, az nem áll. Legfeljebb, hogy frissen van mázolvál!...

NE SZÓLJ SZÁM... A székely és a fia fáért ment az erdőbe. Beesteledt, de még mindig az erdőben voltak. Tűzet gyújtottak s letelepedtek mellette. Az öreg székely háttal ült a tűznek s úgy sütteti a hátát.

Nagysokára megszólal a fia:

— Apámuram, mondanék valamit.

— Jól fontold meg előbb, amit mondani akarsz s csak aztán beszélj! — figyelmezteti az öreg.

A fiú éhallgat, de pár perc múlva ismét kezd:

— Apámuram, mégis akarnék valamit mondani.

— Az öreg székely ismét rászól:

— Fontold meg fiam, mielőtt szólnál. Inkább hallgass, ha okosat nem tudsz mondani.

Nemsokára felugrik az öreg székely, a hátához kap; kegyetlenül égési valami.

— No lám, — mondja a fiú, — addig-addig fontolgattam, amíg egészen ki nem égett édesapám szürje!...

A SZIMULÁNS. Az első világháborúban az egyik kórházban dolgozott a lábadozó székely legény. Az ezredorvos, — máskülönben igen melegsívű, jószágos ember, — megrögzött szokásból mindig morgott a maradinak jelentékes katonáknak:

— Szimuláns vagy te édes fiam, szimuláns!

A székelynek nagyon tetszett ez a szó, de fogalma sem volt róla, hogy mit jelent. Egyszer késő este bekopog az ezredorvos szobájába.

— Na, mi a baj, édes fiam?...

— Ezredorvos úrnak jelentem alásán, mán ósmég meghala egy szimuláns!...

A DRÁCA DOKTOR. Fáj a fogá a tatragi atyafinak a bemeleg Brassóba, a borbélyhoz, hogy búzná ki. Ez neki is fog s egy-kezőre kirántja a fájós agyarakat.

— Mit fizetek? — kérdi az atyafi.

— Husz krajcárt, — mondja a borbély.

— Hogy lehet az úr ilyen drága? A jomultkor a felcsér két fogamat is kiszedte és háromszor körül is hurocolt a szobában, mégcs csak a fejét kérte!

A székelység eredete éppen úgy a legendák ködébe vész, mint a magyarságé; nincs kétségtelen bizonyíték arra, hogy mióta élnek ezek a »plegmagyarabb magyarok« a keleti Kárpátok vidékén. Az oknyomozó történelem hiteles adatok alapján azt írja, hogy a székelyeket II. Géza király telepítette le a keleti határvidékre 1150 körül. De ez nem jelenti azt, hogy ott már nem voltak még ősbibb székely települések. Kézai Simon a nép száján ma is élő mondák alapján azt vallja, hogy a krimhildi csata után háromezer hun-magyar a Csiglamezőn húzódtott meg s ezek a harcosok a székelység ősei. A székely nép, amely elmúlt századok emlékeit és hagyományait csodálatos ragaszkodással őrzi, úgy tudja, hogy Árpádot a már századok előtt letelepedett székelyek hívták be a Kárpátok medencéjébe.

Bárhogy is álljon a dolog, az egészen bizonyos, hogy a hun-magyar törzsek közül legérősebb a székelység, mely a mai napig legtisztábban megőrizte faji sajátosságait s neki vannak a legősibb hagyományai. A székelység faji tisztaságát és ősei erejét azt tudta fenntartani a véres századok viharaiban, mert, mint határőrzsére rendelt nép, nagy kiváltságokat élvezett, kezdettől fogva nemesi jogai voltak, melyeket mindig megvédett, ha másként nem lehetett: lázadással.

*

A »székelység« nemcsak faji, hanem jogi meghatározás; mert a székelyeknek egészen különleges nemesi előjogaik voltak; ha magja szakadt a székely családnak, birtokát nem a király, hanem szomszédja örökölte és székely ember vagyona még akkor se szállt a királynak, ha fejvesztésre ítélték... A székelység annyira jogi tartalmú fogalom volt, hogy egyes királyok »székelyesítették« egész vidékek népét, például a kalotaszegi vagy aranyosvidéki magyarokat, akik a harcban éppen olyan kiválóak voltak, mint székely testvéreik. Ezek voltak az új székelyek, míg a régiek bizonyos meghatározott számú ősi családból származtak.

Az ősrégi előjogok, a szabadságszeretet, a páratlan harci készség és a keleti Kárpátok természetes védelme, ez az ideális stratégiai védővonal voltak azok a tényezők, amelyek lehetővé tették, hogy a székelység megővja minden idegen befolyástól ősi magyarságát, — többek között a »székely mosolyt«, amely a legjellemzőbb sajátossága. A székely életfelfogása és az életszemléletet mindig hűen kifejező humora egész más, mint bármely vidék magyarságé.

A székelyről az általános vélemény az, hogy »két esze van«, amit sokan úgy értelmeznek, hogy — ravasz. Valóban, a székely nagyon értelmes, igazán életrevaló és talpraesett.

Ezt a hun-magyar ivadékok nehéz életkörülményei, természetlen földje, a habsburgi politika, amely a nemzetiségeknek kedvezett s a központi kormányzás, amelyet mindig féltékenyvé tettek a székelyek előjogai, reávtették, hogy »többet ésszel, mint erővel« s ne mulassza el kiaknázni minden életlehetőséget, amely a maga és fajtája jövőjét biztosíthatja.

*

Tévesen és ellenséges szemmel ítéli meg a székelyeket az, aki hamis előítéletek alapján egyszerűen reájuk üti a fondorlatosság bélyegét. Mert a székely léleknek van egy olyan uralkodó sajátossága, amely kizár minden alattomoságot, ez pedig az,

DIVAT

1. Menyasszonyi ruha csipke és zsrzsettéből kombinálva. A dúsan hullámos alj, a ma-hullámos alj, a má-gasított és a szépen ráncolt elővel, a pompás uszályal gyö-nyörű hatású.

2. Délutáni ruha vi-lágoskék nyári szü-vekből madeirával himzett gallérral, ké-lzélővel. Eredetien az alj szélét is ilyen him-zés díszíti.

DIVAT

5. Emprimé selyem délutáni ruha fehér aszurral díszített be-téttel.

6. Fekete-fehér se-lyemből kombinált ruha. A felsőrész háta a vállrésztől az uj-jakig együtt fekete. Színes selyem öv csak az előrészben az oldal-varrásoktól kezdő-dően, egymáson át-hajtva.

KLÁRA DIVATHÁZ RUHÁI IV., BÉCSI-UTCA 7.

AMBRUS SZALÓN RUHÁI IV., PÁRISI-UTCA 1.

3. Fehér chantung kosztüm, érdekes és újszerű, berakások kal és gombokkal dí-sítve.

4. Barna vászonszok-nya emprimé chan-tung kabáttal. A kes-keny sálgallért és az összes széleket az alj anyagából barna sze-gő díszíti.

7. Kék-fehér csiko-zású chantung ruha, fehér gallérral és gombokkal díszítve.

8. Sötétkék selyem-ruha, fehér himzett pettyekkel díszítve. Kombinálható pettyes anyaggal.

9. Piros-fehér pettyes nyakkendő selyem-kosztüm. Az aljat elől holberakások bő-vítik. A kabát férfi-fazonú kihajtója majdnem derékig ér. Két nagy zseb lát-ható rajta, szép vo-nalú, visszahajtott fedőappal.

AMBRUS SZALÓN RUHÁI IV., PÁRISI-UTCA 1.

BÓKAY JÁNOS
HÖSNŐ

A fürdés (Orvosi tanács)

A szépségápolás alapja és nélkülözhetetlen főkölléke a tisztálkodás. Az a szépségápolás, amely nem erre épít, hanem csak a ruházat alól kilátás, közszemlének kitett részekkel törődik, hamis és izléstelen, de eredménytelen is marad. A szépség bizonyos érzettel, tudattal is jár; már pedig igen rossz lehet annak a „szépség-lelküsmerege”, aki kikészített arccal és pompás hajviselettel, talán kifogástalan ruházattal is tündöklök, de a szövet-vagy selyemfüggönyök mögött már hanyagabb, elnézőbb. Alapelvünk legyen, hogy minden testrésznél mindenkor olyan állapotban legyen, hogy azt bárki megtekinthesse. Erre az alapra kell épülni minden további szépségápolási műveletnek, részleteknek. A lábujjak között és körmeit éppoly gondosan kell ápolni, mint az arcot! Csak így lehet harmónikus, egységes szépségápolásról szó, amely értékes kiegészítője az egészségápolásnak is.

A szépségápolás fogalma alá tartozik nemcsak a szem kielégítése, hanem ember-társaink összes érzékszerveire való tekintet is. Ezért a tisztálkodás képessége vezérelvünk minden szépségápolásban. A tökéletes, minden apró részletre kiterjedő gondosság a testápolásban kellemes, szappanos testszagot ad, ami jó benyomást kelt mindenki benn. A szépségápoláshoz kell számítani bizonyos foglalkozási körülményekre, mert a kellemes hang is emeli az egyéniség értékét. Legyünk tehát átfogó körütekintéssel a szépségápolásban és ne higgyünk az egyoldalú kozmetikában.

Sokan nincsenek tisztában azaz, hogy naponta fürdőjenek-e vagy elég a heti egyszeri-kétszeri fürdés. A válasz igen egyszerű: aki teheti, fürdőjék naponta, — de egész testét hetenkint csak kétszer szappanozza be! Naponta kell szappanozni az arcot, füleket, nyakat és kezeket, továbbá az izzadásgos részeket. De a tiszta fehérneművel fedett hátat, felső végtagokat, mellet és hasat a bőr védőzsírtelegének kímélése céljából elegendő hetenkint kétszer szappannal megmosni, mert a többit elintézi a bőr öntisztálkodó működése is.

A szappanos fürdő alapos legyen és legalább húsz percig tartson. Először használjunk fürdőkefét is. A többi fürdőre elegendő tíz perc is. Tartsuk mindig szem előtt, hogy az egész bőrfelület tisztántartása visszahat az arca is és eredményes arckozmetikát is csak így folytathatunk, ha az egész bőrszerv ápolott, gondozott. Ne csak az arc műtesszereit távolítsuk el, hanem a hát és mell ételenkedő feketé pontjait is el kell tüntetnünk. Szokjuk meg kezdetlől fogva az univerzális szépség és egészségápolást és szakítsunk ki főző, egyoldalú, hiányos, felületet látszat-kozmetikával!

**ZSÍROS, FÉNYES BŐRÜK
»HELACIT«-TŐL
SZÉPÜLNEK**
Szaküzletekben

Bókay János kétségtelenül irodalmunk legkiválóbb értékei közé számít. Ragyogó szellemű regényeivel, színdarabjaival külföldön is sikert sikerre halmozott a gyűjtötte az elismerés bábérjait a magyar irodalom hervadhatatlan kószorujába. Legújabb regénye: a „Hösnő” is a legistább és legizgatóbb emberi értékek valósa-gos himnusza. A „Hösnő” előtt élete válságos korszakában felragyog egy férfi alakján át a magasbrendű élet káprázata és a szerény „szürke” vezérgazdái titkárna csakhamar ráésmél a nagyvilági környezet riasztó érzelmi sívárságára. Felszabadultán, boldogan menekül vieseza a hűség, az áldozat világába, amelynek ő a „Hösnő-je. Bókay János az első sortól kezdve megfog és lenyűgöz nemes írói szemléletének európai nivójával, művészi elbeszélőtehetségével, kristályosengésű hangszerén átszűrte virtuóz mesésövésével. Forró hitvallás árad minden sorából a hétköznapi hősnő felé. Az író böles szemlélete hőskölteményny emeli eddigi nagyis-kerü regényei sorában is ezt a kivételés, ma-gas világszemléletű művét.

CSATHÓ KÁLMÁN
KERESZTAPÁMÉK

Legmélyebb és legmelegebb érzéseit sürítette Csathó Kálmán most megjelent „Keresztapámé-ek” című, elbeszélések tartalmazó könyvébe. Ezek az elbeszélések a magyar irodalom válogatott remekéi egyenként is, együtt csodálatos értékű, írói művészijumény. Mozaik impressziók, gyönyörű szerelmek, valóra vált álomk és a nők elmaradhatatlan könyvei, szomorúsága, szenvedése és boldogsága vonul fel az író zűg-zug-zugzúv élethetipnotizálása folyamán. Csodálatos, ahogyan az érzelmi hangulatot a lélektani síkon mozgó nevelői hivatás szolgálatába állítja. Mennyi ismerős és ismeretlen arc és mennyi ismeret és ismeretlen jellem és jellemtelenség kavarág a lassan vagy megvadultan hompológó életáradatban. Bukdácsolnak, tepsőben úszkálnak és mind keresik a boldog élet bárony homokú, sima partját. Van, aki eléri s van, aki csalódottan fordul vissza, mert fantáziája megcaltta s undorlat taszítja el magától a szírupos romantizmus emlyött ragadós ízét. Tűzzel hevített retortákon mennek keresztül Csathó Kálmán idealizmusból és realizmusból kevert hősei és sajátos életek, izgalmas élményok szórakoztatják az olvasót.

TRAEGER ERNŐ
GIVITAS FIDELISSIMA és ARNYÉKBAN
Verskötetek

Traeger Ernő értékes és jelentős művelője hazafias és lírai irodalmunknak. Egyszerre két impozáns kötettel lottunk gazdagabbak. Ezeket is oda sorozzuk értékeink közé, mint a lírai költészet legjavát. A hősi magyar életet éneklő meg dinamikus lendülettel, bensőséggel, mely költői hűvvel, erővel, megéneklő pefőies öszinteséggel, szárnyalással gyermekesge és ifjúsága álmai városát. Megáll Széchenyi István és Liszt Ferenc szobránál s a bronza öntött eszme úgy megéneklő, fellekésíti, hogy a helyő tüzelt ízűn áradnak tolla alól a megilletédestől költői pártosszal ömlő gondolatfolyamok. A lírai versek édesen ömlő muzikáját ritmikus sorok követték. Férfiasan robbanók és dinamikáival föltöttek a „Magyar sors” tömör mozaikokból felépített verse. Vonza költői adottságát az elábrindozás rejtejt bizonytalansága. Álmodat kerget s ennek jeryében születik sok új, szivárvány-színű hangulatban írott verse. A lélek és a szó öli kőtel jutnak egymáshoz, hogy ez a misztikus egymáshatás a költő titkának a megfejtése.

LOVIK KÁROLY
A KERTELO ACAR

Agaraszatra, ősi, úri passzióra készülnek az ágótai gyöplőkön. Az ágótai agarász egyesület tartja meg a versenyét. Összegyűl az egész megye, hölgyek, urak, ifjak, agasztások, sőt még Bácskából is eljött egy-két harsabajuszú agarász. Az izgalmas agarász történet az első mondatával megfogja az olvasót Lovik Károly írói művészetét és etől kezdve olyan tempóban halmozza a regény szerelmelem átitott celekményét, hogy attól ép úgy nem szabadul az olvasó míg az utolsó oldalig nem ér, mint a kitűnő agar elő a legravaszabb nyúl se menekülhet el. Lovik Károly pompás regényének nagy értéke, hogy a művelt nagyközönség igényét szolgálja. Jólisméri és ragyogóan adja vissza a speciális dzsentrí millióben élők néha furcsa, néha excentrikus gondolkodású és jellemű férfiak és delnök egymáshoz való viszonyát. Élvez-zük különleges ízét és elmélázunk a regény élő figuráin.

Az élet ezernyi gondja és nehézsége között, amivel a háború sújtja ma az embert, nő, és férfit egyformán, egy pillanattal tartó feledésre a legtisztább örömmel megállunk egy-egy fiatal pár esküvőjénél, akiket aztán elkísérünk az oltárig és a habfőér csipkés ruhában térépplő menyasszony boldogságtól mosolygó arcában ki ne gyönyörködnek szívből s ki ne kívánna, hogy el ne hervadjon mosolya akkor se, ha feleserli a tündéri menyasszonyi ruhát a hétköznapi egyszerű munkaruhájával.

Mint egy költemény, olyan megható és érdékeltlenül gyönyörkódító a Klára Divatház ruhaparadéján is beillő legszebb ruhái között is a legpompásabb menyasszonyi ruha. Csipkéből és szorsettéből van kombinálva, finom, női ötletességgel és izléssel. Csak az alj egy-harmadrésze készült szorsettéből és a hosszú, impozáns uszály. Ezekbe csipkemotívumok vannak hatásosan beleapplikálva. Az egész ruhát az anyag bősége mellett a szabóművészet tökéletessége is jellemzi. Érdekes újonsága a változatos ruhakollekcióknak a 2-es számmal jelzett, világoskék szövetből készült, delutáni ruha. A sima, kisse bő szabású derék a szoros övvel egybeszabott és hat gombbal gombolódik. Alját elől ráncok bővítik. A kihajtott gallér pikéből, madeira himzéssel készült s ugyanilyen himzéssel díszíti a háromnegyedes bő ujjak széles, visszahajtott pántját és eredetien az alj szelét is.

Az Ambrus-szalonn több remek változatos kosztüm és ruha modellje közül különösen figyelmet érdemel a 3. alatti fehér chantage-kosztüm. A sima alját elől szomberánc bővíti. A kabát eleje sima, férfifazonnal, rávarrott két nagy zsebbel és két gombbal gombolódik. A kabát háta extra újrszerű, közepén széles hóberakás s tőle jobbra és balra két, szintén széles, mely berakás vonul végig. Derékön széles öv és a szélső berakáson az öv fölött mindkét oldalon három gomb, a sima ujjakat is két gomb díszíti. Az idén igen divatos sötét vászon szoknyához emprimé chantage-kabát. A 4. számmal jelzett modell alja sötétbarna vászon, a mélyen kivágott, keskeny kihajtott sálgallérú kabát, egy barna gombbal gombolódik. Barna szegő díszíti a részutason vágott két zseb nyílását s a könyökön alul erő ujjak külön szabott pántját és a sálgallér szelét. A kabát derékban kisse hűzött. A kivágást szép csipkeszabó tölt ki. Delutáni selyem emprimé ruha, 5. sz. jelölve Sáizerű hűzött betét díszíti az elejét, a hosszú ékalakú kivágás mellett. Az eleje hosszított, az alja van bele applikálva s közepén fehér gombok díszítik. Alatta az alj ráncolt, derékön keskeny színes selyem vagy antilop öv. A könyökű erő ujjakú fehér pánt tartja össze. Kis estélyi ruha fekete-féht selyemből öszállítva. (6.) Érdekes hatású s egyike a legszebb ruháknak. Régi ruhát fehér hozzá adásával újú varázsolhatjuk. A derékban csak az eleje kombinált, a vállrészt, az ujjakkal és a háta feketéből készült. A két oldalról elől áthajtott öv izlés szerint tengerzöld, indigókék, levandula lila, ezüstszürke stb. A kivágásnál fehér virág díszíti. A legjobban kihasználható kisruha mindig a legkedveltebb, legkeresettebb. Ilyen a 7-es számú, kék-fehér csíkosú chantage-ruha. Egyszerű s éppen ezért nélkülözhetetlen. A vállrészek vízszintes csikózása díszítéstől szolgát. A háromszögű szabás közepén egy-egy fehér gomb. A széles kihajtott gallér fehér selyemből készült. Az alját oldalt két szomberánc bővíti. A függőleges vágású zsebek fedője szintén vízszintes csikózájú rajta egy-egy gomb. Derékön keskeny öv. A fehér pettyezésű kék selyemruhát (8-as számú) alakításra is nagyon ajánlhatjuk, vagy régi kinőt, szűk ruhába toldhatunk bele ilyen ötletesen pettyes anyagot. Ebbe a ruhába a fehér pettyek bele vannak hímveze s sima anyagba. Igen hatásos megoldású és fölőtte tetszetős. És egy másik, megbecsülhetetlen előnye a modellnek, hogy nincs korhoz kötve. Érdekes rajta a fehér selyem gallér is. A chantage-kosztümmel versengve a piros-fehértettyes nyakkendő-selyem-kosztüm. Nem idősebb, nem olyan praktikus, mint a Chantung. Parádésabb alkalmakra való. Az alját elől berakások bővítik. A kabát férfi-fazonú gallérja majdnem derékig ér és ott két gombbal gombolódik. Két nagy rávarrott zseb díszíti, oldalt visszahajtott részrel és fíomvonalú fedőlappal, amit egy-egy gomb is díszít. A hosszú, sima ujjakra is két gomb van rávarrva. Ha ilyen jobb időkre való selyem-kosztümöt is látunk, szeretőnk a hozzá illő jobb időt is idevarázsolni.

ÍRÓ- FELESEÉG

IRTA:
Florence
Thibaut

— Milyen szép pár — mondotta a kék fürdőruhás asszony.

— Pszt, — suttogta gyorsan a barát-nője — itt ül mellettünk a felesége.

Elisabeth úgy tett, mintha nem hallana semmit. Felvette napóját és buzogni kezdte vele lábszárát. Egy héttel ezelőtt még nem törődött az ilyen suttogásokkal. De most...

Tony és Marianne csakugyan nagyon szépek voltak így együtt. Tony magasán, karcsún, izmosan és tengerbarnán. És a lány mézszínű hajával, kék szemével és hajlékony, lesült testével.

Elisabeth most el se tudta képzelni, hogy ezelőtt egy héttel milyen boldog volt. Egy héttel ezelőtt szerette ezt az elegáns kis breton fürdőt. Büszke volt, ha kérdezték tőle: Madame, Antoine Delubacnak, a híres írónak a felesége?

Elisabeth tudta, hogy a maga csöndes, egyszerű lénye semmiben se hasonlít Tony regényalakjaihoz. Soha senki se törődött vele túlsokat, csak Tony. Tudta, hogy Tony bármilyen ragyogó lányt elvehetett volna. De egyiket se vette el, hanem őt.

Igy érezte magát egy hét előtt. De akkor megérkezett Marianne és valaki bemutatatta őket egymásnak.

A labdázásnak vége volt. Tony odajött Elisabethhez.

— Öregszem, — szólt azzal az imáandó Tony mosolygással — ez a kislány egészen kifáraszt.

— Legközelebb maga ver meg engem, Tony — nevetett Marianne, aztán Elisabethre nézett — maga sohase kosárlabdázik, Madame Delubac?

Elisabeth nagyot nézett. Marianne nem lehetett sokkal fiatalabb nála. Talán két-három évvel. És Madame Delubacnak szölitja, ugyanakkor, mikor az urának egyszerűen azt mondja: Tony.

— Kár, — szólt Marianne könnyedén — Tony úgy szeret minden sportot.

Tony lefeküdt a homokra, lehúnyta szemét és átadta magát a napnak, Marianne azonnal utánozta.

Kis idő múlva megszólalt Marianne.

— Gyerünk úszni.

Tony felpillantott és azt válaszolta: — Lusta vagyok.

— Jöjjen csak, jöjjen — kiáltotta a szöke lány.

— Maga is jöjjen, Madame — szólt Marianne Elisabethnek és már szaladt előre kézenfogva Tonyval, Elisabeth ment utánuk s mialatt fürdősapkájá alá gyűrte sima, barna haját, érezte, hogy ő ilyen kicsi, vékony és jelentéktelen és milyen pompás a másik.

A nagy, kék óceán fehér hullámai nyaldosták a lábát, Elisabeth nem mert, nem

tudott Tony és Marianne után úszni. Ők messze mentek bátran, erősen. Ő csak állt és nézte őket.

— Nem tudok vele úszni, — mondta magában és sírás fojtogatta torkát — talán nem is vagyok méltó hozzá, olyan kicsi vagyok és gyáva.

Visszament sátrukhoz és tenyerébe tette arcát, hogy ne lássák a könnyeit.

★

Arra riadt fel, hogy Madame Bonas áll mellette kövéren és hatalmasan.

— A férje remek úszó, Madame — folytatta kéréhetetlenül Madame Bonas — és az a lány is. Szép lány... És kacér.

Elisabeth nem felelt.

De Madame Bonas nem hagyta magát.

— Maga nagyon közömbös, kedvesem, — szólt leereszkedően — de ne felejtse el, hogy a férje nemcsak híresség, hanem nagyon szép férfi is.

Ezzel elment, pici piros napernyője alatt hatalmasan és méltósággal.

A mondat szíven találta Elisabethet. Tudta, persze hogy tudta, hogy a nők boldogulnak Tonyért. De mit tegyen? Mást nem tehetett, mint hogy igyekezett olyan nélkülözhetetlennek és hasznosnak lenni Tony oldalán, amennyire csak tellett tőle.

Mit tegyen egy fiatal és jelentéktelen külsejű nő, akit elvesz egy híres író? Felveszi a telefonkagylót és letagadja Tonyt a rajongó nőolvásoknak, megtanulja utánozni az ura névaláírását és könyveket dedikál és megköti helyette a szerződéseket a kiadókkal. Tony gyűlölte az okmányokat és a szerződéseket. Ha egyszer valamit leírt, akkor egyszer és mindenkorra végzett vele. Egyszerűen nem érdekte többé.

Talán a szerződések iránti olthatatlan ellenszenvé volt az, ami mellé vezette. Bejött a kiadóhoz és magával hozta az élet minden ragyogását. Ő — Elisabeth — szürke kis hivatalnoklány — ott ült egy íróasztal mögött és Tony panaszkodni kezdett neki, hogy mennyire utálja a szerződéseket. Mikor pedig szegyenkezve felajánlotta, hogy segítségére lesz egyes pontok megmagyarázásában — Tony úgy nézett rá, mintha Danielle Darrieux és Miss Paris keveréke lenne, ragyogó Lanvin-ruhában a szürke irodai blúz helyett.

Aztán hálaból ebédelni vitte, megszokta, talán, megszerette és elvette feleségül. Boldog volt, mint soha senki, álomban élt.

Tony és Marianne szaladva jöttek a tenger felől.

— Gyere, Elisabeth, — szólt Tony — igyunk valamit a terrazonon.

Elisabeth szó nélkül követte őket.

★

Elisabeth eddig nem tudta elképzelni,

hogy egy fiatal lány ennyire ijesztő lehet. Talán, mert házasságáig sohase találkozott Mariannehoz hasonló lényekkel. Fizikailag tökéletes lényekkel, akik minden alkalomkor a legtökéletesebb ruhát viselik, a legtökéletesebb frizurát és parfümöt és azt hiszik, hogy az egész világ értük van. Marianne állandóan Tonyra mosolygott, mintha azt mondaná:

— Te és én... Te és én. Csak mi számítunk, más senki.

— Oh ne! — mondta Elisabeth magában — te olyan ragyogó vagy. Mindened megvan. De nekem senkim sincs a világon rajta kívül...

Most megszólalt Marianne:

— Honnan szedi a hősnőt? Igazi asszonyok, vagy csak kitalálja őket?

— Néha igaziak — szólt Tony.

— Felícia igaz volt? — célzott Marianne egyik legsikeresebb regényhősnőjére.

— Igen. Felícia élt — bőlintott Tony.

És ebben a percben ragyogó világhossz támadt Elisabethben. Tony bevallotta, hogy ki volt Felícia, hogy szerette, mielőtt megismerte őt.

— És már nem szereted? — kérdezte ő akkor szívdobogva.

— Ugyan, drágám, — legyintett Tony — hol van ma már Felícia? Regény lett belőle és meghalt. Egyszerien kiírtam magamból, ez a legjobb módszer. Szeretni csak téged érdemes, drágám...

★

— Tony, — szólt másnap a reggelinél Elisabeth — levelet kaptál a Sourire-től. Novellát kérnek.

Tony vaját kent a kenyérrre és olyan arcot vágott, mint egy iskolásfiú, mikor felszólítják, hogy tanulja meg a leckéjét.

— Angyalok, most nyaralok.

— Muszáj valamit írnod, Tony. Később folytatásos regényt is kérnek és nagyszé-
rűen fizetnek.

— Jó, dehát miről írjak?

Elisabeth nyelt.

— Ne légy lusta. Ismerlek. Csak addig tart nálad, mely leül az írógéphez. Aztán úgy beletemetkezel a munkádba, hogy se hallasz, se látsz. Irj — mondjuk egy olyan tökéletesen szép, csillogó lányról, mint ez a kis Marianne...

— Nem rossz ötlet — szólt Tony.

Egy óra múlva a hotelszobából a kis hordozható írógép kopogása hallatszott. Elisabeth a plázson napozott és olvasott. Marianne hangja riasztotta fel:

— Jó reggelt, Madame. Tony hol van?

— Dolgozik — felelte közömbösen.

— És hány óraker jön le?

— Nem tudom. Lehet, hogy le se jön.

Marianne rántott egyet a vállán, aztán hanyattfeküdt. Egy farabig a hotel kényel-
te, aztán megúnta és egy társasághoz csatlakozott. Tegnap egy új fiú érkezett, holland óriás. Csinos és úgy hallotta, gazdag. Pár perc múlva óriás kosárlabdameccs közepette állt a hollanddal. Tony csak másnap mutatkozott a plázson. Marianne mellette termett.

— Mit dolgozott? — kérdezte.

— Csak egy novellát írtam — szólt Tony és úgy nézett Mariannere, mint a fákra, vagy a homokra. Aztán leheveredett fáradtan Elisabeth mellé és elaludt.

És Elisabeth úgy virrasztott mellette, mint egy anya rossz kisfia mellett. Tudta, hogy Tony „kiírta magából” Mariannet s hogy bátran jöhetnek a jövőben a többi Marianneok és Feliciák. Nincs mitől tartania. Megvédi ő Tonyt mindegyiktől. Ő és a munka...

Marton Lili fordította

Itt várában...

RABKENYEREN

Irta: Kotzig Károly

(3. folytatás.)

Az állomás mögött csikorgó hideg szélben várakoztunk, míg végre sikerült taxit kapnunk.

— Tizenötödik hadtestparancsnokság!... — mondta be a címet a csendőr.

A katonai parancsnokságon egy kivételesen finom modorú, magas termetű ezredes elé kerültünk:

— Milyen nemzetiségű?... — kérdi tőlem az ezredes.

— Magyar!

— Persze... persze, mindjárt gondolhattam volna. Miért van itt?

— A nizzai rendőrségen érdeklődtem, miért tartóztatták le a hölgyet?

— Es maga?... — fordult Madame Favreau-Mauritzen felé.

— Egy német tiszt társaságában lát-tak.

— Hát kérem, az iratok még nem jöttek meg. Mihelyt megérkeznek, azonnal intézkedem, hogy ügyüket oly gyorsan vizsgálják ki, amennyire az lehetséges. Addig az urat a Miklós-erődbe, a hölgyet pedig a Presantin-ben helyezzük el. Kint az előszobában megvárhatják, amíg a beutaló lapokat elkészítik.

Öt perc múlva az ezredes személyesen hozza a cédulákat:

— Épp most bontják a postát, megjöttek az iratok is. Intézkedem, hogy hamarosan elintéződjék az ügyük... — mondta.

A parancsnokságról egy taxival előbb a Miklós-erődbe mentünk.

A felvételi irodában ez nap — november 11-én — M. Chaumartin nevű őr volt szolgálatban. Néhány hét múlva már ő is, mint rab volt közöttünk.

A Miklós-erőd hivatalos címe: Prison Militaire du Haut-Fort-Saint-Nicolas. Ez volt kiírva a kapu fölé és ez állott a hivatalos írásokon is.

M. Chaumartin krétával felírta a nevet egy fekete táblára az újonnan érkezettek közé, felületesen megtapogatta zsebeimet, adott egy bádögögrét és egy pléhkanalat és szólította a küldöncöt.

Elbúcsúztam a csendőrtől és Madame Favreau-Mauritzen-től, akik innen majd a város másik felén lévő női börtönbe mennek.

Ez volt délben. Később egy óra múlva, amikor az őrmester az élelmészeti jegyeimet kérte, kiderült, hogy azok utitársnőmnél maradtak, mert az étkezőben az ő vendége voltam. A jegyekért a hölgy után küldött őr estefelé azzal a hírrel jött vissza, hogy délután hat óra körül a hölgy és az őt kísérő csendőr még nem érkeztek meg a börtönbe. Előbb moziba mentek, azután étterembe... de erről csak utóbb értesültem, hetek múlva, amikor a vizsgálóbíró szobájában találkoztunk.

Az őrmester szobájában kaptam egy rabszágú pokrócot, a börtöndömből kivethetem a magammal hozott fehérműt, azután a küldönc tovább kísért a hátsó udvar felé.

— Hja igaz! — kiáltotta utánam az őrmester még az ajtóból — maga itt titokban van. A nevét senkinek nem mondhatja, sem azt, hogy miért van itt és itt létéről sem üzenetet, sem hírt nem küldhet senkinek sem! Megértette?

— Igenis!... — kiáltottam vissza az udvar közepéről.

A küldönc a hatos épület felé kísért. Épületet nem láttam semerre sem. Azonban a szilka oldalába vágott pincebejáratt fölött láttam egy római VI-os számot.

— Megérkezünk!... — mondja a küldönc.

Zörgetésre kinyílt a pinceajtó és vagy öt lépcsőfokot lefelé lépve, egy koromsötét helyen álltam. Egy árnyalak zseblámpájával a szemembe világított:

— Jöjjön utánam!... — mondta.

— Ha látnék... — válaszoltam.

— Később majd megszokja a szeme. Csak amikor az ember világosból ide belép, az első pillanatokban még rosszul lát.

A zseblámpa fényében láttam, hogy vas-ketrecszerű cellák előtt haladunk el. Néhány lépés után kinyílt egy rácsos ajtó.

— Ide menjen be!... — mondja. Azután reám zárta mögöttem a rácsos ajtót.

A lábammal éreztem, hogy valami puhább szalmazsákszerű dolgon állok. Látni azonban nem láttam semmit.

— Most jöttél?... — kérdezi egy hang a mélyből.

— Igen.

— Honnan?

— Nizzából.

— Van egy cigarettád?

— Talán még akad.

— Előkerestem két cigarettát és egyiket magam elé nyújtottam a sötétségbe. Egy kéz kivette a kezemből. Azután valami csiholós hangja hallatszik alulról és a szikráktól valamin cseppnyi parázsló folt keletkezik, de már ég is a cigarettá.

— Nesze, tűz!... — nyújtja felém az égő cigarettát.

A cigarettá pillanatnyi felvillanó fényében két szalmazsákot látok a földön. Az egyikken hever valaki, a másik üres. Leereszkedem az üres szalmazsákra.

— A falhoz ne érj, mert az csurog!... — figyelmeztet a szomszéd.

— Fritzl!... — kiált valaki a falon túlról.

— Mi az?... — feleli rá a szomszédom.

— Társat kaptál?

— Igen!

— Miféle?

— Civil.

— Honnan jött?

— Nizzából.

— Dohányoztok?

— Igen!

— Majd dobd át a végét!

— Jó!

Igy kezdődött az ismerkedés.

— Mióta vagy itt?... — kérdezem most én tőle.

— Már ötödik hónapja.

— Miért?

— Hülyeség. Egy alak azt ígérte, jöjjenek vele Franciaországba, itt szerez állást. Az állomáson azt mondta, üljek le egy padra, mindjárt visszajön. Egy óra múlva rendőrök jöttek értem. Azt mondták, bizonyára Afrikába akartam menni a gaullistákhoz... azután idehoztak.

— Már kihallgattak?

— Egyszer. Az első két hét után.

— Nos és?

— Azt mondták, majd elintézik az ügyemet, csak várjak türelemmel!

— Honnan jöttél?

— Strassburgból.

— Elzászi vagy?

— Német.

— Hány éves?

— Tizennyolc.

— Mi a foglalkozásod?

— Matróz egy rajnai uszálygőzösön.

Most veszem észre, hogy cellám fala fölétt jobbról is, balról is két-két alak néz lefelé.

— Fritzl, a csutkát!

— Nesze!... — mondja és az ajtó rácsain macskanesztelelenséggel felfelé kaspaszkodva, átnyújtja a cigarettavéget.

— Az enyémet meg ezeknek add!... — nyujtom felé az enyémet.

— Az udvarra sosem mentek?

— Amíg „sur secret“-en (titokban) vagyunk, addig nem szabad. Majd ha a „commune“-ben leszünk.

— Mi az a commune?

— Akiknek az ügyét már kivizsgálták, átkerülnek a közösbé. Azoknak reggel nyolctól tízig és délután kettőtől négyig kint kell lenni az udvaron. Ott is esznek.

Igy teltek az első hetek karácsonyig. Reggel hétkor kinyílt a pinceajtó és az őrmester elkiáltotta magát:

— „Appel!“

Erre mindenkinek a cella ajtaja elé kellett állni és amikor a zseblámpával az őrség a cellába bevilágított, azt kellett kiáltani:

— Present deux (Ketten jelen!)

Ha valaki egyedül volt a cellában, annak „Present un!“-t kellett kiáltani.

Amikor az őrmester és kísérete visszafelé jött, be lehetett jelenteni, ha valakinek volt valami kívánsága.

Nyolc óra körül kaptunk a pléhbögrénkbe langyos vizet reggelire. Tíz óra körül keserű ízű salátalevest ebédre és délután négykor sárgarépa-, petrezselyem- vagy káposztalevest és negyven deka savanykvas ízű rabkenyeret. Amikor néha krumplicsag bablevest kaptunk, ez valóságos ünneppalának számított már. Nyolcvankét kilóról két hónap alatt ötvenöt kilóra fogytam. Este hétkor újra „Appel“-t kiáltottak, megszámláltak és ezzel vége volt a napnak. Kétóránként az őr végighaladt a cellák közötti folyosón és ellenőrző óráját (composteur) belenyomta egy falba kiálló szögbe. A szög végén „N“ betű volt. Ha az őr pontosan végighaladt kijelölt útvonalon és mindenütt odanyomta a szöghez a composteur-jét, az órában lévő papírszalagon a „control“ szónak kellett kialakulni kétóránként.

December közepe felé az újonnan érkezettek újságolták, hogy a német csapatok visszavonulóban vannak a keleti fronton. Olyankor, amikor a szovjet csapatok a németektől egy-egy várost vagy helységet visszafoglaltak, a tízórai salátaleves mellé hol egy narancsot, hol egy almát, banánt vagy tíz szem datolyát is kaptunk. Amikor a németek egy-egy ellentámadása itt vagy ott sikerrel járt, aznap a salátaleves mellé nem kaptunk semmit.

Igy vártuk sorsunk jobbrafordulását.

(Folytatjuk)

Milyen legyen az IDEÁLIS FÉRJ?

Sokat irtak és beszéltek már arról, milyen legyen az ideális feleség, de annál kevesebb szó esett az ideális férjről. Pedig, ha van kérdés, úgy ez joggal érdekli a nővilágot. Itt az ideje tehát, hogy egyszer már közelebbről is megvilágítsuk és nyilvánosan is megtárgyaljuk, melyik férjtípus talál legnagyobb tetszésre napjainkban, melyek azok a tulajdonságok, amelyekkel a férjek leginkább meghódítják az asszonyok szívét. Erről a témáról beszélgettünk most néhány asszonnyal, akik a felszólításra készségesen elmondották, milyen természetű és jellemű férjet tartanak a legkellemebbélettársnak.

A FERJ LEGYEN UDVIARIAS,

— mondotta az első hölgy. — A legtöbb férj el sem tudja képzelni, milyen családot okoz az asszonynak, amikor a kedves, előzékeny völegény udvariatlan, nyers, sőt goromba férjje változik át. Mert hogy történik a férjhezmenés? A legtöbbször úgy, hogy megjelenik a rokonszenves udvarló, aki hűzgeléssel, ezernyi figyelemmel és kedveskedéssel veszi körül a kiválasztott leányt. Amikor aztán megtörtént az

Gyenge perc

*A perc, a szép, az illanó,
A perc ma mindent eltemet.
Ma elnyeli, mint tiszta tó,
Mosolygó, békés kedvedet.*

*Ma sír a száj, — s ez gyöngesség, —
Ma sír a szív és oly üres
Belül, mint fényes gyöngygyökök,
Amely csak kívülről tüzes.*

*Ma úgy lobog a két szemed,
Ma úgy lobog és úgy keres,
Mint fénycsóva vak éjeken:
A perc rövid! Ma csak szeress!*

*Ma ég a tested szomjasan!
Ma két karodban vágy remeg!
Ma száz száznak száz szomja van!
A sóhajok ma tárt erek!*

*Ma minden új hang új zene.
Ma minden csillag csapda tén,
Egy nagyhatalmú úr keze
A vágyak zsúfolt asztalán...*

*Ma nem vagy sem szent, sem erős.
Ma itt van, itt a gyenge perc...
Ma semmiért sem felelős
A szív. Ma mindent megtehetsz!*

KOROMPAY VIOLA

eljegyzés, az udvarlóból völegényé alakult férfit az előbb említett elbűvölő tulajdonságokat meg éppen hatványozottan produkálja és a menyasszony földi paradicsomban érzi magát. S gyakran mi történik az esküvő után pár hónappal vagy egy-két évre rá? Az asszonyka családostan és elkeseredve tapasztalja, hogy férj-uram türelmetlen, morgorva s otthon a legcsekélyebb figyelmet és udvariasságot

se tanusítja! Pedig annakidején éppen ezekkel a tulajdonságokkal hódította meg feleségét! Ideális férjnek tehát azt tartom, aki ezeket a kellemes tulajdonságokat a házasságban is megtartja és soha nem felejt el, hogy az előzékenység, gyengédség, udvariasság mennyire megindítja és vonzza a nőket!

ÖNZŐ FERFI NE NŐSULJON!

— hangsúlyozta nyilatkozatában a második asszony. — Szeretném azt a tanácsot adni a férfiaknak: tartsanak lelkiismeretvizsgálatot és adjanak számot önmaguknak, milyen természetűek van: nagylelkűek, önzetlenek, gyengédek-e és tudják-e ezeket a tulajdonságokat a házasságban is érvényesíteni? Aki őszintén belátja, hogy olyan önző természetűel áldotta meg a sors, amiből a feleség számára sok öröm nem származhatik, az ne nősüljön meg! Maradjon agglegény és éljen kizárólag önmagának. Szerintem az ideális férjnek önzetlennek, szeretetteljesnek kell lennie. A férjek legkülönbözőbb fajtái között legfűrhetlenebb: az önző, a csak saját jólétét, saját kényelmét szem előtt tartó férfi. Ilyen férj mellett szenvedés és boldogtalanság az asszony élete. Sok esetet hallottam, amikor a házasság felbomlásának oka a férj rendkívül önző magatartása volt. Szinte hihetetlen, hogy van férfi, aki szerelemből nősül és az esküvő után rövidesen bemutatja, hogy mindenre gondol, ami saját személyét illeti, de arra soha, mivel szerethetne feleségének örömet, mivel tehetné annak életét könnyebbé, kényelmesebbé. Ebből aztán elégedetlenség, gyakori összeütközés támad, ami végül is arra vezet: vagy belenyugszik az asszony ebbe az örömtelen, keserű életbe, vagy a másik megoldást választja...

CSALÁDFENNTARTÓ LEGYEN A FERJ,

— mondotta a következő asszony. — A mai leánynak le kell számolni az aranykor lovagjairól, a trubadurokról való elképzeléssel. Nem tartom helyesnek a tisztán szerelmi alapon létrejött házasságot, — nem mintha materialista volnék, hanem mert száz és száz példa mutatja: megfelelő anyagi bázis nélkül előbb-utóbb úgy omlik össze a szerelmi házasság, mint a kártyavár. Tehát a férjnek egyik legfontosabb tulajdonsága kell legyen, hogy családjának biztos egzisztenciát adjon. Az asszonynak védelem, nyugalom és

biztonság kell, mert csak akkor élhet teljesen a gondviseleéstől rábizott hivatásának: a családjának. De ha az asszonyt a háztartási élet kicsinyességei és gondjai mellett még egyéb súlyos anyagi gondok is gyötörik, akkor lelkileg megtépázva kerül ki a harcából, aminek természeténél fogva kevésbé van edzve, mint a férfi. Őszintén megmondom: nem tartom jónak, ha a családi élet olyan jövedelemre van alapozva, amely az illető pár megszokott és minimális igényeit sem elégíti ki. Többször megfigyeltem, hogy a szerelmes fiatalok kéz a kézben, sok idealizmussal és reménnyel és kevés anyagiavágnak neki a közös életnek, de a sok küzdelem és anyagi gond végül is azt eredményezi, hogy kiábrándulnak egymásból is, a házasságból is, vagy pedig az örökös harcban elfáradva, minderről lemondva, fásulttan tengetik életüket. E téren különben utóbbi időben javult a helyzet, az ifjúság kereseti lehetősége megnövekedett, a szociális gondoskodás, családi pótlékok, stb. ugyancsak kedvezőbbé tették a házasság anyagi alapját. De még sok jogos kívánság vár e téren megoldásra, hogy a nősülendő fiatal emberek mindegyike elmondhassa: nyugodtan mehetek kérébe, mert családfenntartó vagyok!

HATÁROZOTT ÉS RAGASZKODÓ FERFI

az ideálom — jelentette ki a negyedik hölgy. — Roppant fontos a házasságban ez a két tulajdonság. Sajnos, úgy van, hogy sok házasság azért válik szerencsétlenné, mert a férj gyámoltalan, határozatlan, könnyen kerül rokonok vagy barátok káros befolyása alá. A férj néha csak fél-lábal lép át új fészkeknek küszöbét, fél-lábal régi otthonában marad s ha ott nincsenek megelégedve az asszonnyal, könnyen enged a rokoni befolyásnak, egyre kritikusabb szemmel nézi feleségét és végül elhidegül tőle. Tehát roppant fontos, hogy a férj szívvel-lélekkel húzzon saját asszonyához és ne engedjen semikor sem elidegenítő, rosszindulatú befolyásoknak. Határozottan férfiasan vissza kell vernie az ilyen támadásokat, amelyek megmérgezhetik családi életét. Ez nem azt jelenti, hogy ne szeresse szüleit, rokonait, régi barátait, de gondoskodnia kell arról, hogy az általa alapított otthon bevehetetlen vár legyen, ahová külső ellenséges szándékoknak soha nem szabad kaput, utat engedni. A határozatlan férfi könnyen enged különböző ártalmas beszédeknek, a jó férj viszont elsősorban a feleség mellett tart ki és nem tűri, hogy mások beleavatkozzanak családi ügyeibe. Ragaszkodás, feltétlen melléállás olyan tulajdonságok, amelyeket minden feleség méltányol és nem lehet érte eléggé hálás...

BARTÓK IREN

MÁRKÁS PORCELLÁN ÉTKÉSZLETEK

60 részes teljes 6 személyes .. 339-10 P
122 részes teljes 12 személyes .. 608-10 P

ÜVEG ÉS PORCELLÁN DISZTÁRGYAKBÓL
gyönyörű választék — meglepően olcsó árakon!

NAGYKOVÁCSY ÜZLETHÁZ

Fióküzlet: XI., BORTHY MIKLÓS-UT 39.

ÁBRÁNDKÉP

REGÉNY • Irta: Baróti Géza

(5. folytatás)

A levegőben vékony sáv ányisszat uszott. Abban a pillanatban érezte Helént, a szája ányisszat lehelletét. A várszét-nyílt előtte és belátott Helén szobájába, ahol elterült a heverőn a test lenyomatá-
val! Aztán összekattant előtte a kép, mint egy játékdoboz. Valahol megszólalt egy gong. Wlasza izzadatan ugrott le a lóról és porolta magát.

— Eppen jókor jöttünk. Valahol éhes va-
gyok, mintha sohasem ettem volna.

Vigyorgott az éhes kamazsok telivér
mohóságával.

Az ebédhez az erkélyen terítettek, a
bőrsátor alatt. Littowszky Kasimir íróasz-
tala eltűnt a térképekkel és festékekkel,
csak a láteső állott kéznél, sárgaréz áll-
ványon. Littowszky az asztalnál ült szal-
lónkabátban, amelynek gomblyukába He-
lén éppen befűzött egy vajsárga rózsá-
bimbót. Helén fehér vászonruhában volt,
amely jobban elrejtette, mint a kurta ing.
Aranybarna nyaka és karja azonban sza-
badon volt.

— Na, boldok, — gúnyolódott, — ér-
demes volt!

— Erdemes. Hardt bronzkölyköket ázott,
— mondta Wlasza az apjának. — Nagyszerű
bekecs lesz belőlük. Hardt a szigeten volt.
A nagy harsa előjött és Hardt tüzet ér-
zett.

Littowszky Kasimir a tó felé nézett.

— Tüzet? Leégett egy mező, fiam. Eb-
ben a melegben... Remélem, jól mulatta-
tok?

— Igen, — válaszolt Adám, — nagyszerű
lovasút volt az erdőben. Wlasza úgy lova-
gol, mint maga az ördög.

— Délután én is veletek megyek, —
mondta Helén.

— Vihar lesz! Azért mehetünk, ha akar-
játok. Mindenütt elbújhatunk az eső elől.

— A gyermekeim — magyarázta Littow-
szky Kasimir Adámnak, mint egy felnőtt-
nek, — nem tudnak nyugton maradni.
Mindíg van valami útjuk és nem gátolja
őket az idő sem. De így van ez rendjén. A jó
gazda szemmel tartja a házát és mindenütt
ott van. Hozhatják a levest!

Littowszky figyelmetlenül ette a levest.
Helén is fanyalogva nyúlt az ebédhez,
egész nap edésséggel tölte magát és el-
múlt az étvágya. Wlasza csinosan falt, a
kortyok és falatok zúgva csúsztak le a
torkán. Levest ettek és kappant. Végül
epret hoztak jeges üvegtálon, tejhab édes
halmá alatt.

— Ebéd után pihenjétek, azután mutas-
sátok meg a várost Adámnak. Érdekel
ugye, fiam?

— Igen, — mondta Adám és titokban
Helént figyelte, aki vörös epereket maj-
szolt szét és szopogatta a habot.

— Nyugodtan élhetünk, — folytatta
Littowszky Kasimir, akit nem zavart fiá-
nak és lányának közönye, — mert ez az
egyetlen fontos az életben, fiam. — Szá-
vát egyenesen Adámhoz intézte. — Meg
kell őriznünk a nyugalmat és a fiatalasá-
got, minden eszközzel. Egész életemet an-
nak szentelem, hogy azoknak, akik itt é-
nek velem, biztosítsam a békét és a fiatal-
ságot. Kemény munka volt, fiam, mond-
hatom. Feláldoztam a vagyonom nagy ré-
szét, de most el vagyunk szigetelve, egy-
másnak élünk és az élet tiszta örömeinek.
Határainkon belül nem történhet már

semmi, ami megzavarná a harmóniát.
Nem tudok elképzelni erőt és hatalmat,
amely betörhetne a házamba, ahol béke
van.

Adámban kigyulladt egy lámpa és an-
nak a fényénél megértette Littowszky
Kasimir művét, megértette, mert tizenhat
éves volt s az élete eddig szűkölködött
mindabban, amit itt megkapott. A felleg-
vár zsúfolva volt egy szép és kalandos
élet emlékeivel. A déli napsütésben az
erdő fejet hajtott, mint egy szelíd gülya,
a fák, füvek, vizek fáradsággal heverték
a fényben. A kipállott mezőkön belül sa-
jatos élelet élt Littowszky Kasimir biro-
dalma, egy tiszta alkotmány törvényei sze-
rint. A szerelem és a harc az ösvényeken
köválygott.

Adám megértette és a szíve megtelt bol-
dagsággal. Ebben a pillanatban a föld
görbületén irtózatossá messzeségbe csúszott
a dévai várhegy, ahonnan este haza kel-
lett menni s óvatosan botorkálni a kövek
között a fűrgő viperák miatt, a kórház,
ahol a jodoform buze tapadt a kenyerén
is, a Maros a sósbárkakkal és a malmok-
kal. Pata, akinek az apja hadifogoly volt,
az utazás és a hajnal Uzsoknál, a stoja-
novi érkezés szénszága. Péter a trezina
bakján, a tábor, Liszky Kari a mákföld
közepén, a bográcsok paprikás gőze.

— Semmi sem történt eddig, — gon-
dolta. — Most kezdődik és sohasem lesz
vége.

Fáradságot érzett, mint az álom és az
ébredés határán, a tudeje tele volt annak
az izvel és illatával, amit itt látott és iz-
lett reggel óta. Aggodalom is felhőzött a
lelke alján, de elsöpörte a bazsalikom-
szagú lélegzet.

— Erted, fiam? — kérdezte az öreg és
előrehajolt, mert attól tartott, hogy ven-
dége nem érti tökéletesen a tervét.

— Igen, értem. Gyönyörű.

— Akkor jó, — engedett fel Littowszky
Kasimir arcán az aggodalom. Most men-
jétek pihenni.

— Ki akarok menni a erdőbe, — mondta
Helén.

Wlasza szipogó orrcimpákkal szimatolt.

— Vihar lesz! De azért csak menjétek!

— Te nem jössz?

— Nem megyek. Majd később! Más dol-
gom van.

— Akkor menjünk ketten! Egészségedre,
apám!

Wlasza és az öreg Littowszky az aszta-
nál maradtak, ők ketten lementek és a
vad fügefáka élmélyítő bozótján át kijutot-
tak a vár háta mögé. Ezen az oldalon nem
volt szérű és udvar, a kazlak hátukat mu-
tatták a tavalyi széna fekete mohával, az
istálló és csűrök apró ablakokkal fordul-
tak erre. Az erdő bokrokkal és törpefák-
kal kezdődött. Adám Helén oldalán ha-
ladt s kezdte a vár lakóinak szemével
nézni az erdőt.

— A fügefát Arlettának hívják, —
mondta Helén.

— Miért?

— Olyan, mint a francia dajkám, akitől
Lottka született! Széles, puha és édes il-
lata van. Arletta maga főzte az illatszerét
zöld fűgéből.

— Igen, — mondta engedelmesen Adám
és könnyedén bókolt Arletta felé.

— Nem hiszed? — kérdezte kacagva He-
lén, — este gyere ki hozzá, amikor eljön-

nek a seregélyek és Arletta mesél nekik
Champagne-ról. Mert odavalósi volt.
Francia meséket mond a seregélyeknek és
azok elalszanak az életem, olyan mélyen,
hogy meg lehet fogni őket. Nem hiszed?

— De igen — mondta Adám és egyre
Helént nézte. Piros sarut viselt és fehér
vászonruhát, a haja lángot vetett, amikor
összeért a napsütéssel.

Valahol az erdő mélyén hiúz lobbant az
ágak között, mint a csóva. Nem jártak ös-
vényen, csak úgy keresztül az erdőn, han-
gyák ciszternája seregett a lábuk alatt
és zöld rablóbogarak ültek a vaddisznó
csülkének nyomában.

— Hardtnál voltatok? — kérdezte Helén
és nem nézett oda. Legtöbbször szemmel
is követte a szavát, mint egy madarat,
most maga elé nézett és lassított. — Mit
csinált Hardt?

— Kinn volt a szigeten. Csak annyi tör-
tént, amennyit Wlasza mondott.

— Neked nem tetszik Hardt?

Adám nem felelt. Helén megállt előtte
és ránézett. Adám bőrében olyan indulat
surrant át, amit még sohasem érzett. Ez
az ismeretlen nyár megérlett benne vala-
mit, ami úgy emelgette a mellkasát, mint
a gőz a kátlán fedelét.

— Nem, — mondta keményen, — nekem
nem tetszik Hardt! Nem illik hozzát!

— Wlasza mondta ezt is?

— Igen, Wlasza mondta. De nem is kel-
lett mondani. A szemedben láttam, hogy
szereted Hardtot! Így van?

Esze sem vette, hogy a hangja éles lett.
Onkéntelenül kihúzta magát. Egy fejjel
volt magasabb Helénnél s ezekben a per-
cekben utolérte az időben is. Helén meg-
görnyedt a pillantás alatt.

— Nincs igazad! Nem szeretem Hardtot,
de kellett valaki. Itt már minden lánynak
van valakije. Wlaszának például Lottka!
Nem szeretem Hardtot. Csak jó volt ki-
járni hozzá télen, amikor jég volt a tavon
és a léken lazacot fogtunk. A tűzhelyen
nagy rönkök omlottak szét a tűzben és jó
lett volna hazavárni valakit, akinek a
csontjai között ott van a szél hideg tapin-
tása. Levenni a bekecsét és megszagolni a
szakállát, ami tele van hóval és szilán-
kokkal.

— Ez a szerelem.

Helén elnevette magát.

— Ostoba vagy. A szerelem egészen
más. Te még nem érted! Hóha...

Megugrott és rohanni kezdett egy szita-
kötő után, amely berregve vergődött és
átperdült az ágak hegyén. A szoknyája
felszökkenett és a lába villogott.

— Egészen más... — mormogta Adám.

Uj, nehéz érzéssel érzett valamit, ami
lesorgott az izmai között és beivódott a
csontok közé.

Helén már messze járt az erdőben.

Aztán kitört a vihar!

Kifulladtan jártak egymás mellett és
alig szóltak. A vihar cseregeve jelentke-
zett az erdő fölött. A levegő olyan lett,
mint a rothadt méz szaga. A fák vezény-
szavakat kiabáltak, egy fiatal, világoszöld
fenyő táncolni kezdett, míg ramordult egy
fém tölgys és leintette. Fűszálak röpöttek
föl felelmükben és a patakba vetették ma-
gukat. A törzsek vörös fényjeleket váltot-
tak és a lombjuk tüskéiket fordították ki-
felé. A viharok jó lesz az is.

(Folytatjuk)

CSÉPLÉS SOMOGYORSZÁGBAN

Incédiék udvarán az utolsó kéveket hányták a masinába s a gépész nekieresztette a gözspitot. A fűtülésre előjött Sata Samu felesége a konyha mélyéről, átkandikált a kertek alján Incédiék portájára, aztán kicsit ingerült hangon odabökte Dani bácsi felé:

— A Lidi már könnyen nevitgél.

Dani bácsi nyolcvan esztendőjének súlyától görnyedezve ült a keresztberakott gerendán a pitvar előtt. Reszketős tenyérrel marokra fogta a pipát és csöndesen nevetgélte maga elé.

— Eső eshet, fújhat szél, kanász szénája helbe van mán.

— Az üvék igen.

— A tiétek se marad kalászbá, Juli. Maj emasinájátok oszt is.

— Könnyen beszél, kinek nincs. Ha magiknál állna a gabna esőverésben, igón vakarná a fületövit — mérgesedett az asszony és otthagya Dani bácsit a faképnél.

Sata Samu, mint akibe beléállt a rossz-fájás, le-föl rohangált az udvaron.

Nemrég pirkadt. A nap sugarai megcsillogtatták az Incédiék udvarából messze szállongó töreket.

— Emék, — állt meg Sata Samu az asszony előtt.

— Ne is hagyja kend az igazát. Iszón úgy vót a beszéd, Incédiék után mi gyüvünk soron.

— Most meg aszondi a betyár, hogy nem töltünk irást. Oszt irás nélkül a beszéd csak beszéd. Ő meg a Dömét elsőbbli.

— Azám. Aszt pártoli, aki többet éd. Sata Samu erre nem szolt egyet se, hanem kifordult a nagykapun.

Dani bácsi öreg szeme, mint a kutyáé, mikor vadat szimatol, hirtelen felcsillant.

— Nagy céco lesz itt, — örvendezett a bajusza alatt. Felkészülődött és roggyanó térdekkel kíváncszorgott a kapu elé.

Jött már a masina a malomsor elején, iszonyatos lármát csapva. Aki gyerek, mind ott ugrált a kerekek körül. De jött ám a nagygazda, Döme is. Peckesen, rártartí kevélységgel. A nyomában Incédi Zsiga, meg a Böbékék egész házanépe.

A kisbíró is ott baktatott az oldalán. Sata Samu kiwürsödött arccal, izgatottan magyarázott. Döme csak mosolygott.

Mire a kapuig értek, Sata Samu felesége is kiperdült a ház elé. Vargák is támogatták a kerést kíváncsian. Sata Samu hangja akkorát csattant, mint a karikás ustor, ahogy kivágta:

— En meg aszondom, hogy e nem rendös dolog. Úgy lött mondvá, hogy Incédiék után az én gabnám gyün soron.

Döme hátralökte — kalapját.

— A löhet, hogy mondvá így lött, de masináva előbb nálam lösz.

— Tán a magáé a masina, hogy így dirigál, merre menjön.

— Az dirigál, akire hallgat.

Erre már a kisbíró is úgy találta, illik közbevetnie magát.

— Ugy kapodják ezt a gépöt, mintha egyetlen vóna az közsigbe. Ott a Szabóéké. Hénapra vigöz a Somogyieknál, oszt le is állhat vagy möhet átol Kemsébe, ha cséplöni akar. Mér nem osztotnak meg,

oszt egyik gép ide, a másik meg oda. A Szabóék masinájánál a vám is kisebb.

— Mink ehöz a géphöz állapodtunk. Elsőbb jussunk van hozzá, — tüdelt lángoló szemekkel Sata Samu felesége.

Döme megvető pillantással végignézett Sataék udvarán.

— Nem is érdemös, hogy befordujjon a kapun azér a pár kupacér.

— A nagy kazlak is elfognak egyszö.

— A gépész úr tögyön igazságot — ordította Sata Samu. Ű csinálta a bajt.

A gépész erőteljes, fiatal legény, zavartan álldogált.

— Ide is gyüvök, meg oda is elmék. Csak mán ne szeggyenek szíjjel. Nem mindegy a, hová mék elsőbe?

— Nem ám, — bökte oda a pipát egyenest a gépész orra elé Dani bácsi. — Megest felhözök.

Döme türelmetlenül dobbant a gépész elé, öklét megrázva az orra előtt.

— Innét nem mönnek! Elsőbb mink, osztán kigyülméd!

— Indulás! — bömbölte képéből kikelve Döme, egyenest a gépészhez intézve a szót.

— Iszón Samuék gabnája déliödre el is fogy. Kár annyit lármázni. Mink is itt vönánk, röndeb valamennyien. akiket kücsönbe hitt. Mire harang kondul, padon száradozhat mán az utolsó zsák is — emelte fel szavát megfontoltan Sata Samu pártján Varga Abris.

A gépész tanácstalanul nézett körül, de Döme éles hangja ismét felharsant.

— Igón nehezöm, de most mán nem tőhetek éppen sömmit. Majd igón igyekszök a Dömékénel, oszt ha végöztem, gyüvök egyenös vissza — és rosszkedrüen visszaballagott a géphez és megindította a kormánykereket.

— No, de illet — sopánkodtak az asszonyok. — Mégis itt hagyi üket... Ügylát-szik, jó megkenögette Döme a gépész urat.

— Peig esö lösz. Erzi a ballábam — károgott még a Vargákék öreg szüje is.

Sata Samu felesége majd elsrta magát, ahogy a puffogó masinát és a készülődő továbbvonulást tehetetlenül szemlélte.

Döme csúfönádosan nézett végig a sopánkódó embereken. Kihúzta magát, aztán megbillentette a kalapja szélét.

— Kiszitöm a pálinkát, gépész uram — vágta oda foghegyről. — Most mán csak szaporázza a gyüvetelt... No, Istömök ajánlom! — Aztán peckesen ellépkedett, mint egy csatát nyert hadvezér.

Sata Samu állt a gép előtt, kélábát nekifeszítette a sárnak és nézett szembe a gépészsel makacs elszántsággal. Dehát nem tehetett semmit. A masina erősen dohogott és ahogy a kerekek első fordul-tak, nagyokat nyekkent. Félrehúzták az útból. Ebben a keserves percben, mint valami fényes napsugár a komor felhök között, kifutott az udvarról Sata Samuék alig cserepedett rózsabimbója, a tizenhat-esztendőös Rozi, egy szakajtó lizztel a karján és mosolyogva két parányi göd-röcskével az arca közepén, nézett szembe az elsavanyodott gyülekezettel.

— Idös, a peceeket mán be kék dagasztani!

— Aszt mán ugyan bedagasztatható! Nem ládd, mán a masina a Döméköz.

— Elmén? — nyíltot tóra a csodálko-

zástól két bizavirágyszeme. — No, eszt én el nem hihetöm. A gépész úr nem ollan embör, hogy illet tögyön.

Ránézett a gépészre tiszta nyílt pillantással. Az meg csak elwürsödött, mint a cékla, ráfeküdt a kormányra és egy vilá-gért bele nem nézett volna az arcára tüöz két ragyogó csillagsugárba.

De Rozi egyenest odaílt elé.

— Igaz az, amít idös beszül magáru! Illen hítvány embör maga?

A gépész nagyokat nyelt és lehajtott fejfel keservesen hallgatott. Az etető viszont, ahogy a lány közelebb került, egy-szerre kiköckent nagy közömbösségéből.

Eröset rántott a nadrágszíjon, öklével meg szaporán rendezgette borzas üstökét. A gépész csak hallgatott, de nyitott inge mö-gött széles hullámokat vert a bőr, ahogy a levegöt gyorsan szedegette. Nem nézett Rozi-ra, áacosan felkapta a fejét, aztán remegő kézzel nagyot fordított az olajos kormányon. A masina éktelen nyökkenés-sel leált. Rozi arcát előntötte a mosoly.

— Tuitam én, hogy nem dib-dáb anyám-asszonykatonája maga — mondta. Gyöngé melléhez hozzászoritotta a szakajtot, aztán sarkonperdült, jókedvüen. Meztelen lábain vígan csattant a papucs.

— Mék, oszt ledagasztok. Mire a zabot kezdük, mán kész is a perec, oszt röggelizhetnek is.

— Osz neköm jut-e? — kellett e magút az etető, alig serkedő bajuszát tenyerével simogatva.

— Jut, jut — nevetett Rozi, de a szeme csak a gépész arcára siklott kutató kíváncsisággal.

— Maga talán nem is kedveli a perecöt, hogy ollan csöndes, mintha sztárai békát nyílt volna az elébb?

— Kedvelem én — dadogott zavartan a gépész.

— Am a bort mégjobban — böködött hirtelen felszabadult jókedvvel Dani bácsi.

— Iszón azt kedvelhesse is. Csapon mán a hordó — buzgólkodott a nem várt jó fordulattól felvillanyozva Sata Samu felesége.

— Mire a masina helen áll, egy ütös s már várja magikat.

— Nem vagyok én ollan iszós — szerénykedett a gépész.

— No, no, a jó bor, a csak jó bor. En is szivesen megiszom, ha van.

Mintha nagy nyomás szakadt volna le róluk, a szájtató szomszédok egyszerre felélenkületek.

— Te Rozi, hallod-e? — ugrott elő a Böbékék kis kakasa olyan fürgeségre kapva, mintha nem is ugyanaz a málé gyerek lenne. aki előbb még a dücot támogatta a kapu mellett. — A kazalho kizössz-e?

— Honne mennék. Segélek a számarakóknak.

— Akkó rönbe van — rikoltott a legényke és már nyargalt is a favilláért.

— Zsókolótok van-e elég? — ajánlközött buzgón, izmait megfeszítve a Vargák legényfia is.

— Vanni van, de azér, ha segélsz, szivösen vesszük.

— Ötven mázsján magam is legyözök.

— Isten segéljen bennünket — törülgette izzadt halántékát Sata Samu. — Akár kezdhessük is.

— Hő-öz — ordította az etető a traktor tetejéről a gép körül lábatlankodó gyerekhadra. — Ötből hé!... Hejet csinájatok, mert rátok mék!

A masina méltósággteljesen megindult. Dohogva, szuszogva húzta maga után uszályát. Mire Döme elért a templomig, hogy nagy tágas portáján széttárja a kaput a gépnek, az már be is vontatott Sata Samu udvarára.

A Honvédnapi ünnepségen vitéz Aggteleky Béla altábornagy tisztelgett a Hősök Emlékműve előtt

A KELETI ARCVO-
NAL BAJTÁRSI SZÖ-
VETSÉG NAGYTÁBO-
ROZSÁSA. Június 22-én tartotta a Keleti Arcvonal Bajtársi Szövetség nagytáborozását a Szovjet-Oroszország ellen indított háború hároméves évfordulóján. A Tattersall zsúfolásig megtelt közönséggel, Tizezres tömeg igazolta a magyar társadalom összefogását ezekben a súlyos időkben. A kormány tagjai közül megjelentek: vitéz Sztójay Döme miniszterelnök, vitéz Rátz Jenő miniszterelnökhelyettes, vitéz Jaross Andor belügyminiszter, Antal István igazságügyminiszter és Kunder Antal kereskedelmi miniszter. Ott voltak még: Tasnádi Nagy András, a képviselőház elnöke, vitéz Tórs Tibor, a képviselőház alelnöke, továbbá dr. Huszovszky Lajos miniszterelnökségi államtitkár, Mocsári Dániel földmívelési államtitkár, vitéz Kolosváry-Borcsa Mihály államtitkár, kormánybiztos, Mester Miklós vállas- és közoktatásügyi államtitkár. Ott láttuk az első sorokban: Keledy Tibor főpolgármestert, doroghi Farkas Akos polgármestert, Imrédy Kálmánt, a MAV elnökét, Petrányi György főkapitányt. Szemlék Jenőt, a budapesti büntetőtörvényszék elnökét, vitéz Kiss Kálmán altábornagyot, a Tűzharcos Szövetség kormánybiztosát, vitéz Sághy József, Pest vármegye alispánját, vitéz Becske Kálmán alpolgármestert, Traeger Ernő miniszteri osztályfőnököt, valamint az országgyűlés felsőházának és képviselőházának igen sok tagját, az egyházi és társadalmi előkelőségek között.

Dr. Ney Károly, a szövetség országos ügyvezetője megnyitóijában először Kormányzó Urunknak hódolt. Többek között ezeket mondotta: - Mély ragaszkodással fordulunk a budai Vár felé, kérve az Istent, hogy Kormányzó Urunkat, minden magyarok vezérért tartsa meg erőben, egészségben a harcbanálló nemzete boldogulására és dicsőséges győzelmére. Szünni nem akaró taps követte szavait, a közönség kitörő lelkesedéssel ünnepelte Horthy Miklós kormányzót. Majd Ambruss József, a szövetség ideológiai vezetője felolvasta a Keleti Arcvonal Bajtár-

si Szövetség kiáltványát.

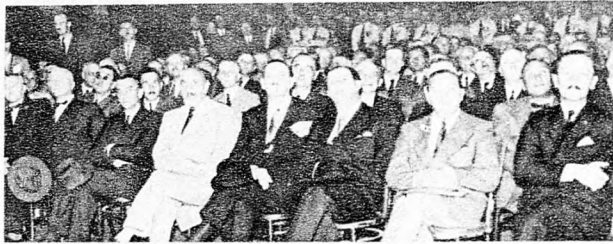
Ezután vitéz Imrédy Béla közgazdasági miniszter, a szövetség országos vezetője mondott nagy emlékbeszédet az évfordulóra, melyet sokszor szakított meg a fel-felzúgó tapsokan. - Kettős a front, mégis egy kell, hogy legyen lélekben, akarásban, áldozathozásban - mondotta a miniszter. A mi feladatunk, bajtársak, a kettős front egységét építeni, mert ma a belső frontnak vagyunk a katonái, de tegnap kint voltunk és holnap megint kint lehetünk. Tizezrek és tizezrek állnak ebben a táborban, mind férfiak, akik egyetlen szent akarással ismétlik most már más értelemben, de ugyanolyan meggyőződéssel a híres három magyar szót: »Nem! Nem! Soha!» Egy új közösségi világ pirkad reánk, amely a nemzetek kebelében vadul meg: a nemzeti szocializmus viága. Küzdelem, dacolás a veszéllyel, harc, ma csak ez a gondolat fűthet minden hazáját féltő embert. Ugy akarunk élni, ahogy egyk ezredév óta a magyar mindig élni akart. Szükség van ránk és ezért a Gondviselés nem fog elhagyni.

*

A HONVÉDNAPOT az idén is bensőséges szeretettel ünnepelte meg az egész ország. Vitéz nemes Vörös János vezérezredes, a m. kir. honvédezerkar főnöke a rádióban beszédet intézett a magyar honvédséghez. - Szükségesnek tartom, - mondotta - hogy ezen a napon, június 28-án, amely a tíz napotok, a honvédeké, a magyar történelmet és a magyar nemzetet fenntartó harcos katonáké; a magyar honvédség nyílt színvallást tegyen hivatása és vezetőeszménye mellett az egész nemzet színe előtt. Ti vagytok a lelke annak a nagy nemzeti összefogásnak, amely a Legfelsőbb Hadurunk vezetésével minden körülmények között megvédi a haza szent földjét. - A lobogókkal feldíszített fővárosban honvédnapi ünnepséget tartottak a Hősök-terén, a laktanyákban, a Margitszigeten, a Magyar Vöröskereszt az összes hadikórházakban vidám műsoros előadásokkal szórakoztatta a sebesülteket. A budapesti honvédműszaki csapatok egynapos hadiképzésüket ezen a napon rendezték meg.

Vitéz Sztójay Döme miniszterelnök, Tasnádi Nagy András, a Képviselőház elnöke, vitéz Rátz Jenő miniszterelnökhelyettes, vitéz Jaross Andor belügyminiszter, Kunder Antal kereskedelmiügyi miniszter

A Keleti Arcvonal Bajtársi Szövetség nagytáborozásán vitéz Imrédy Béla beszédét hallgatják (jobbról-balra): Kunder Antal kereskedelmiügyi miniszter, vitéz Tórs Tibor, a Képviselőház elnöke, Huszovszky Lajos dr. min. eln. államtitkár, doroghi Farkas Akos polgármester és vitéz Kolosváry-Borcsa Mihály államtitkár, kormánybiztos

ERDELYI HONOB ERZSÉBET,

Erdélyi Józsefnek, a kiváló költőnek a leánya és hermanni Sigmund Endre építészmérnök a kádvintéri református templomban házasságot kötött.

*

HIMEN-HIREK.

Komjáthy Magdolna Mária vitézi városnéző és Kincses Gyula tart. hadnagy jegyesek, Hajdúbozsórmény. - Bercei Görömbey Erzsébet tanítóné és dr. Miklósvári István m. kir. határva-dász-főhadnagy, Debrecenben házasságot kötött. - Primor szaldobosi és olaszteleki Kolombán Honat eljegyez-te Altorjay János m. kir. tüzérfőhadnagy, Győr. - Simándi Kallay Magda Lenke és Milvius Lorand m. tiszviselő, tart. zászlós, Debrecenben házasságot kötött. - Seybold Márta, okl. gazda és Ferenczy Sándor dr. kórházi főorvos, házasságot kötött. - Thomas Irén és Kemeses József a budavári cisz-

tercita-templomban örök hűséget esküdötték.

*** ÚJ KISMACYAROK.**

Németh Gyula és neje Németh Giznek, Pesthidegkuti, Éva és Gyuri gyermekeik mellé István-kájuk született. Kereszt-szülők. Kelemen Gyuláné és Rozsa István m. kir. főhadnagy. - Ifj. Vécei László korallat-orvos és neje Kossey Ilonának, Kiskunfélegyháza, Márta Dalma kislánya született. - Nyitrai Mihály m. kir. esendörtörzserm. és neje Fekete Magdolnának, Dömsöd, Tünde kislányuk mellé Gyöngyi kislányuk született. - Ravbovay György földbirto-

kos és neje Baranyai Erzsébetnek, Kaba, Judith kislányuk született. Kereszt-szülők: Baranyai

Vitéz Imrédy Béla közgazdasági miniszter nagy beszédét mondja

István és felesége. - Gaal Dező főhadnagy és neje Baranyai Mimi-nek Dező fiaeszkajuk született. Kereszt-szülők: Gaál Miklós és felesége. - Győrbíró László vezérezredes és felesége Alakonyi Ibolyának, Laczkajuk mellé Csaba Imre kislányuk született. Kereszt-szülők: Nagel Emil-né és nemes talyai és kiskéri Balogh Imre szá-zados.

*

IN MEMORIAM. Özv. Lajos Istvánné, Pesterzsébetben, a légitámadás-kor áldat vesztette.

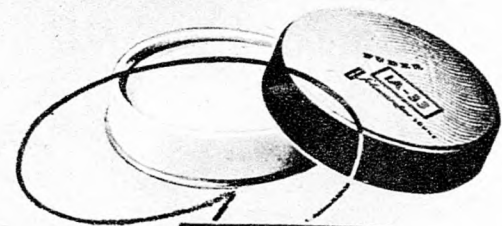

Bozöky Béla és Éva kislánya

Kositzky Mária és Markus Zoltan

J.F.SCHWARZLOSE FIAI BUDAPEST

IA-33

Handwritten signature: Imre

E. Kovács Margit

Simon Margit, lapunk munkatársa

HÁZTARTÁS

PACALLEVES. Az alapon megtisztított pacalt apró metéltre felvágjuk, forró vizet öntünk rá, megabáljuk, azután a vizet leöntjük róla és másik forró vízbe öntjük és puhára megfőzzük. Vékony rántást készítünk, teszünk bele finomra vágott vöröshagymát, zöldpetrezselymet, a pacalt levélvel feleeresztjük, ecettel savanyítjuk és tálaláskor tejfelt adunk bele. Készíthetjük ecet nélkül is. Keves rizst főzhetünk bele.

MAJPUDING. 3 tojás sárgáját 5 deka margarinnal habosra elkeverünk, teszünk bele egy áztatott zsemlyét, negyed kiló főtt és reszelt májat, negyed reszelt vöröshagymát, finomra vágott zöldpetrezselymet, melyet zsírban megpároltunk, adunk bele izlés szerint sót, borsot és a 3 tojás fehérjének kemény habját. Pudingformát kikenünk, meglisztezzük, a masszát beleöntjük és egy óráig gőzben főzzük. Tálalás előtt leöntjük olvasztott vajjal és kevés tejfellet.

GOMBAPAPRIKÁS. Szegfűgombát veszünk, jól megmossuk. Egy hagymát apróra vágunk és a gombával együtt pároljuk. Ha puha, zsrjárja sütjük, sózzuk és egy csapott kanál liszttel meghintjük, 2 deci tejfellet leöntve tálaljuk.

BURGONYÁS HÖSPÖTLŐ. ½ kiló főtt burgonyát áttörünk, 3 egész tojást, kevés borsot, sót, 1 fej vöröshagymát apróra vágunk és 3 deka zsíron őröszre sütjük. Az egészet jól elkeverjük, apró pogácsákat formálunk belőle. Laposra lapítva, felvert tojásban, morzsában forgatva, forró zsírban pirosra sütjük.

KIRÁNTOTT TÖK. A tököket 1 cm széles és 5–6 cm hosszú darabokra vágjuk, besózzuk, 2 egész tojásból, 1 deci tejből, 2 evőkanál lisztből palacsintatésztát készítünk. A tökszeleteket lisztbe, a tojásos keverékbe mártjuk és zsírban pirosra sütjük. Azonnal tálaljuk.

TEJFELES LEPÉNY. 3 tojás sárgáját, 3 evőkanál porcukorral habosra keverünk, hozzáadunk 3 kanál tejfelt. Ezzel is jól elkeverjük. Azután a 3 tojás kemény habját és 5 evőkanál lisztet könnyedén belekeverünk. Zsírral megkent, lisztezett tepsibe öntjük 2–3 cm vastagon. Mielőtt a tészta egészen megsűrűsödne, 5 deka mazsolát szórunk bele. Kockára vágjuk és melegen tálaljuk.

SÁRGARÉPA OMLÓS KIFLI. 30 deka liszt, 15 deka margarin, 15 deka reszelt sárgarépa, ½ sütőpor kell hozzá. Az egészet jól eldolgozzuk, vékonyra kinyújtjuk, kockákra vágjuk, ízzel megtöltjük, kifliket formálunk és világosra sütjük.

CSEHFANK ÍZZEL. 2 deci langyos tejbe 5 kockacukrot és 2 deka élesztőt teszünk. Ha megkelt, 40 deka lisztet, 5 deka vajot, 3 tojás sárgáját, kis sót adunk hozzá és híg fánktésztát keverünk belőle, utána 1 óráig kelni hagyjuk. A tésztát kanalanként zsírozott dalkerlisütőbe tesszük, kisütjük és ízzel tálaljuk.

BURGONYAKOSZORÚCSKÁK. 10 deka főtt, áttört burgonya, 10 deka margarin, 7 deka cukor, ½ tojás, ½ sütőpor, 1 kanál tejfel kell hozzá. Jól összedolgozzuk. Kinyújtjuk, apró koszorúkat formálunk, világosra megsütjük. Ha megsült, kettőt ízzel összerasztunk.

HAMIS LINZI. 40 dkg. liszt, 15 dkg. zsír, fél sütőpor, 1 tojás. Annyi tejfellet gyúrjuk, hogy gyöngye tésztát kapjunk. Kinyújtjuk ujjnyi vastagra, zsírozott tepsibe tesszük, ízzel megkenjük, rácsokat rakunk a tetejére, gyors tűznél sütjük.

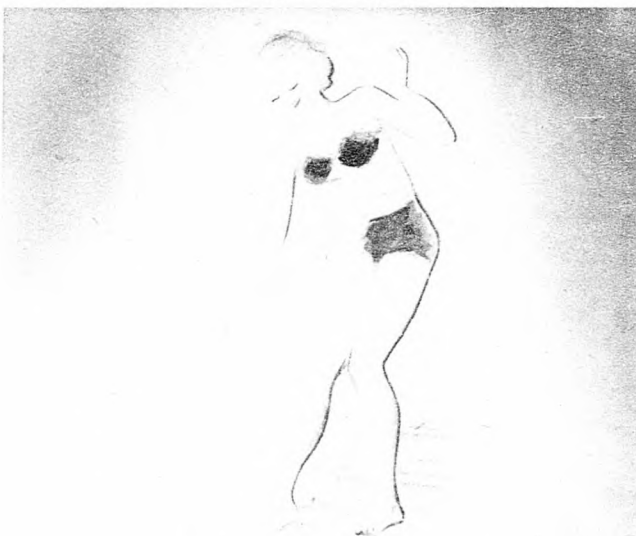
ZOLDEBAB TELIRE. Egészséges, hibátlan zöldbabot jól megmosunk, izlésünk szerint felvágjuk. Ha van rexes üveg, úgy abba rakjuk, ha nincs, kristályos üvegekbe tesszük el. Vízvezetékéből friss

vizet eresztünk rá, lecsatoljuk és a kamrába eltesszük. 8 nap múlva leöntjük róla a vizet és frissen eresztünk rá, lezárjuk és végleg eltesszük a kamrába. Ha használjuk, a vizet leöntjük róla, 1–2 vízben kimossuk és tiszta vízzel feltezzük főni, mint nyáron szoktuk. Ha kissé nehezebben puhul, úgy egy csöpp szóda-bikarbonát adunk bele. Jóízű, mint a friss bab. Kipróbált recept.

MIT FŐZZEK

Julius 11–20-ig

- 11. KEDD:** Ebéd: meggyleves, lecsó. **Vacsora:** petrezselymes újburgonya, uborkasaláta.
- 12. SZERDA:** Ebéd: paradicsomleves, töltöttkalarabé. **Vacsora:** burgonyagánica, gyümölcs.
- 13. CSÜTÖRTÖK:** Ebéd: tökfőzelék, lángos. **Vacsora:** paprikásburgonya, fejjessaláta.
- 14. PÉNTEK:** Ebéd: egresleves, barackgombóc. **Vacsora:** délről gombóc, gyümölcs.
- 15. SZOMBAT:** Ebéd: bableves csipetkével, palacsinta. **Vacsora:** kirántott kalarabé, uborkasaláta.
- 16. VASÁRNAP:** Ebéd: csontleves, párolt fejsál, zöldborsófőzelék, baracklepény. **Vacsora:** párizsi, vajaskenyér, reték, gyümölcs.
- 17. HÉTFŐ:** Ebéd: burgonyaleves, rakottkál. **Vacsora:** tojásosgaluska, fejjessaláta.
- 18. KEDD:** Ebéd: zöldségleves, töltöttpaprika. **Vacsora:** gombapaprikás, fejjessaláta.
- 19. SZERDA:** Ebéd: zöldborsóleves, aranygaluska. **Vacsora:** lecsó, gyümölcs.
- 20. CSÜTÖRTÖK:** Ebéd: tarhonyaleves, tökfőzelék, burgonyás hűspötlő. **Vacsora:** joghurt, vajaskenyér, snidling.

Juj, de hideg!

Ilyenkor védi bőrét a

NIVEA

crème!

A kis egér farkincája

Irtó: L. Ady Mária

II.

— Jól van, kis egér — nevetett barátságosan Pista bácsi — adok neked füvet, de előbb menj el a gazdasszonyhoz és kérj nekem lepényt. Nagyon sovány volt a mai ebédem, jó volna megoldani egy-két tőröslépénnyel.

A kis egér nekiiramodott s egy-két szemvillanás alatt a gazdasszonynál termett.

— Gazdasszony — könyörgött itt is — kérlek szépen, adj nekem lepényt!

— Netene! — csúfolódott a Julesa néni. — Egy kis máléliszt vagy szalonnafelső nem is volna jó, mindjárt tőröslépény kéne! Ugyan minek neked a lepény?

— Lepényt viszem kaszásnak — magyarázta a kis egér — kaszás nekem füvet ad. Füvet viszem tehénnek, tehén nekem tejet ad. Tejet viszem cicának s cica visszaadja a farkincámat.

— Jól van, kis egér — hagyta helyben Julesa néni a kis egér mondókáját — ha így áll a dolog, szívesen adok neked lepényt, de nincs zsírom, amiben kisüsem. Erédj el hát előbb a disznóhoz és hozz nekem zsírt.

A kis egér nekiiramodott és egy-két szempillantás alatt a disznónál termett.

A hízó ott hűsítgette másféle zsírszövetét egy ronda pocsolójában, mikor a kis egér megállt előtte.

— Disznó — könyörgött szépen — kérlek, adj nekem egy kis zsírt.

— Róf, róf! — szuszogott a hízó — aztán minek neked a zsír?

— Zsírt viszem gazdasszonynak — magyarázta itt is a kis egér — gazdasszony nekem lepényt ad. Lepényt viszem kaszásnak, kaszás nekem füvet ad. Füvet viszem tehénnek, tehén nekem tejet ad. Tejet viszem cicának s cica visszaadja a farkincámat.

— Jól van, kis egér, — rőfögött a hízó — adok neked zsírt, úgyis nagyon meleg rajtam ez a sok háj és szalonna, de előbb menj el az erdőhöz s kérj nekem makkot.

A kis egér már nagyon fáradt volt. Messze elkerült hazáról a sok ide-oda futkosás alatt s mi tagadás: félt is.

Észbe jutott az egérmama parancsa s keservesen megbámulta, hogy nem fogadott szót. De ha már bejött volt, nem akart visszafordulni s így nekiiramodott újból s nemsokára elért az erdőbe.

Szép, sudár bükkfák sorakoztak ott egymás mellett s annyi volt rajtuk a makk, mint csillag az égen.

— Erdő! — fohászzkodott a kis egér — kérlek, adj nekem egy keveset ebből a sok makkból!

— Aztán minek neked a makk? — kérdezte az erdő.

— Makkot viszem disznónak — hadarta a kis egér szokásos mondókáját — disznó nekem zsírt ad. Zsírt viszem gazdasszonynak, gazdasszony nekem lepényt ad. Lepényt viszem kaszásnak, kaszás nekem füvet ad. Füvet viszem tehénnek, tehén nekem tejet ad. Tejet viszem cicának, cica visszaadja a farkincámat.

— Jól van, kis egér — susogott kedvesen az erdő — adok neked makkot, de meg kell várunk, míg hazajön a szél, hogy megrázza a fákat. Addig fekdüj le valamelyik fa alá s pihend ki magadat, mert látom, fáradt vagy.

A kis egér megköszönte az erdő szívesességét s éppen le akart heverni, mert mi tagadás: ráfért volna egy kis pihenés, mikor rettenetes zúgás támadt s nagy robajjal megérkezett az északi szél. Borzasztó haragos volt, mert valahol valamelyik büszke fenyő, vagy százados tölgy nem hajlott meg elég mélyen előre. Korbácsával már a nagy tengert is végigpaskolta s most, alighogy a kis egér félénken belefogott a mondókájába: dühöngeni kezelt. Tépte, elbánta a szegény bükkfák ágait. Hullott a sok makk, mint a záporosó, de a kis egér nem szédehetett belőle, mert egy makk éppen a fejére esett s menten sörnyetbalt fölé.

Hűségének és szöfölgadatlanágának így adta meg az árát.

Vége

Város Sárka és Gyuszi, Vác

Veress Pötyike, Dorog

Kalmár Tibi, Jánosháza

Molnár Katica, Csurgó

Huber András, Dén

Barna Lacika és Barna, Jászárokszállás

Fiú vagy leány

lesz-e születendő gyermeke? Sok szülőnek problémája ez. A tudomány, sajnos, még nem tudja minden kétséget kizáró módon megállapítani a születendő gyermek nemét. Sokkal fontosabb kérdés azonban a magzat megfelelő táplálása. Ezen a téren immár sikeres megoldást talált a tudomány: a leendő anya részére olyan táplálékot biztosít, amely a magzat szervezetének felépítéséhez szükséges minden tápanyagot tartalmaz. Ez az Ovomaltine.

Ha a leendő anya naponta 1-2 csésze Ovomaltine természetes erősítő tápszert iszik, ezzel nemcsak saját szervezetének juttat egészséget, erőt, ellenállóképeséget, hanem az anya vére útján megfelelő táp. erővel látja el a születendő gyermeket is.

OVOMALTINE HATÁS
csak OVOMALTINE-től!

EGY SZÁL GYERTYA

Kicsi torta, kerek, cukros az asztalon,
S a nagy óra egyet kongat fönt a falon.
Közepében egy szál gyertya, vékony, fehér,
gyenge fényű, lángja mégis az égbe ér.

Kis angyalok kicsi csengőn egyet ráznak:
Éljen soká! — s a csillagok ráújrának.
Egyéves lett lent a földön kicsi Pista!
Éljen soká! — a földről így szólnak vissza.

Szól a csengő, lobog a láng egy szál gyertyán,
Mellette az édesanya s fia karján.
Szeme könnyel, szíve féltőn néz a langra:
„El ne fujja, fagyos szélvész meg ne bántsa!

„Lobogjon csak mindig több és nagyobb fényvel
S én élesztem szerettel,
könyvel, vérevel!
Kicsi Pitykóm, kicsi fiam boldog legyen!
Hogy megérjem, ó, add Uram, add ezt nekem!”

MÁRKUS DEZSŐ

395. NÉMET NYELVLECKE

A levelet vidd a postára,
Amely Postamt német nyelven,
Annak dolga, hogy a levél
A címzetthez elérkezzen.

das Postamt (olvassd: dasz posztamt) a postahivatal.

FEJTÖRŐ

Beküldte: KOVÁCS ÉVA kismunkatársunk (Karcag)

1	2	3	4	5
2				
3				
4				
5				

- női név
- dal
- határozó szó
- kicsinyítő képző
- magánhangzó

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Dr. C. B.-né. A házilág készítenő mosó- és piperesszappan receptjét szívesen közöljük. A mosószappanhoz kell 5 kg. zsíradék (ennek fele lehet zsíradék és fele laggyú, de nem csont), 2 kg. lúgkő. Együtt tesszük főzni. A forrástól számíva 2 órát kell lassan főzni, állandó forrásban. Mikor a szappan feljön a lúg tetejére, leeresztjük a tűzről és fél marék söt keverünk hozzá. Egy kiloggett ládát vízben mártott ruhával kibéleljük, a szappant belemerjük, a lyukával a lúg kifoly. Ha megkeményedett a szappan, kiemeljük, a ruhával együtt, a ruhát lefejtjük róla és feldaraboljuk. Száraz, szellős helyen tartjuk. A piperesszappant békeidőben gyárilag készült mosószappanból készítettük. A házilág készült mosószappanból is előállítható. Egy kg. szappanhoz kell egy liter marhaepe, 10 drb. citrom leve. A szappant forgácszerűen felaprítjuk és az epével és a citromlével főni tesszük. Sűrűre előfőzzük lassú tűznel. Mikor levettük a tűzről, keverhetünk bele egy kanál glicerint (most nem kapható) és tetszés szerinti illatosítóból 2 dekát. Nedvesített ruhára öntjük ki s ha megkeményedett, felvágjuk darabokra.

B. Klára és Irén. Az előbbi üzenetet figyelemükbe ajánljuk. Önöknek is szól.

Magyar anya. Leendő gyermeke részére keletgyéért forduljon az Actio Catholicus (Ferenciek-tere 7.) Kérését szívesen továbbítjuk olvasóinkhoz azzal, hogy akinek módjában áll segítsenek egy kis újszülöttet gyermekkeletgyével megajándékozni, mert ezzel egy szegény, fiatal anyán segítenék ajándékuikkal. Nagy hálaival foradna pénzbeli adományt is súlyos helyzetében, amit azzal jellemez legmélyebben, hogy a gyermekét is örökbe adná, hogy megmentse nehéz sorsuktól. Minden adományt a szerkesztőség címére kér küldeni „Magyar anya” jellegre.

Mimóza. Cepta szomorúság, aggodalom és önvád a levele és mégis vigasztaló, több annál: telemelő. A szenvedések és megaláztatások, szerelmetlen házalet mellett is hű és tiszta maradt. A kísértés meglámodta egyenesen a szívet, kereste és Ön mégis erős akar maradni és legyőzni legerősebb ellenfelét: önmagát, bár tudja, hogy ez lett volna az élet utolsó ajándéka. Nem könnyű visszautasítani ezt az ajándékot annak, aki nem volt boldog, aki nem ismeri a gyöngédséget, szeretetet, simogatást. De az egyéni boldogság fölébe kell helyezni a legtökéletesebb erkölcsi értéket: a nő becsületét, ami nélkül az olyan mély érzésű és tiszta gondolkodású és tisztaleletű asszonyok, mint ön, élni nem tudnának. Ha semmi sem jutott önnek az örömből, mindenért kárpótolni fogják gyermekei, akikért eddig is élt és ők voltak életének tündöklő csillaga, értelme, kimondhatatlan boldogsága. Olyan fényesen sugárzik ebben a szerepben az ön édesanyai alakja, hogy innen, erről a magaslatról, senki le nem emelheti, senki le nem döntheti. Még az az érzés sem, ami akarata ellenére megtámadta és kísértésével megszedíti. De ön, az anyai szeretet hőse legyőzi és elkerüli, ha útjába kerül. Felmegoldást nem ismerünk, ön sem ismer. Tudja, hogy egyedül a lemondás, ajánlhatjuk, amit kihever még az ön szíve is, mert más a rendeltetése, hősiesebb és nemesebb, tisztább és sugárzóbb, mert nem a nő, hanem az anyai hivatását vállalja, a mi válaszuk előtt is ezt helyezte a szív „fogal” (?) elé. Az anyaság nem véletlen, mindig Istennek az ajándéka, amivel szemben még a szív vége is eltörpül. Az utóbbi erős akarattal le lehet küzdeni, el lehet hallgattatni, de az előbbit nem tudná elnémitani, ehhez úgy ragaszkodik, mint az életéhez, mert ez ad az embernek tartalmat, ez a jelen és a jövő. A gyermekben szimbolizálódik az anyai hivatás magasztossága. Önt is gyermekei váltják meg és ők adják vissza anyai méltóságát. A nagy dráma, ami ezekben a napokban még átzug a lelkén, elcsendesedik, szívére szorítja őket s

mentől többet foglalkozik velük, annál nagyobb lesz a távolság a megkísértett és kísértő között. Nagy hatalom a szenvedély, a küzdelme is heroikus, de van nagyobb hatalom is nála: az anyai szív. Tőle kérjen tanácsot s a mi válaszukat hallja meg elcsendesítő, megbékítő, néma beszédében. A győzelem mégis úgy fog szólni a szívében, mint egy égi harsona diadalmas hangja, ami mindent túlzeng s ön megbékélt mosollyal gyermekei fejét simogatja. A lélek halálosan komoly vergődése ez a bűnös természet bilincseiben s az a kétségbeesett erőfeszítés, amellyel olyan tiszteltetreméltó módon ki akarja magát szabadítani; az örök Jóság győzedelme lesz.

Aggodalmaskodó. Hűzve dacára olyan aggodalmaskodóan ír, mintha legalább is ötven múlt volna el. Hogy még nem találkozott olyan férjjelölttel, akibe szerelmes lett volna, éppen azt bizonyítja, hogy még nem volt ideje fiatalokora miatt találkozni az önmek rendelt kiválasztottal. Nyugodtan várhat pár évet, mielőtt úgy határoz, hogy szerelem nélkül is férjhez megy valamelyik szimpatikus körjéhez. Addig élje a fiatal leányok nyugodt életét és készüljön a családi élet felelősséggel járó hivatására. Az asszony a lelke a családnak, belőle sugárzik a jószág a szeretet, a türelem és a lemondás is. Az előre nem látható körülmények megpróbáltatásainak teszik ki. Jo erre előre felkészüni és a szeretetet növelni mindennek hatalmasabbra a szívében, ráépíteni a jövőt. Hivatását megértő és teljesíteni tudó feleség így válik az ön korában a férjhezmenetel gondolatával foglalkozó fiatal leányokból.

Borowszky M. Sajnálataunkra, verse nem közölhető. Inkább próza, mint vers.

Ibolya. Költményeiben sok érzés van, de annál kevesebb költői sor. Formájuk sem hibátlan. Egyiket sem tudjuk közölni.

„Ha eljön a tél.” Költményei közül „Csak Te, című sikerült a legjobban. Ez valóban valóságos. Összente, meleg, egyszerű vers. Arra engedélyeztetni, hogy sikerültebb költményeket is fog irni. A beklüdtöket nem érik el a közölhetőség mértékét.

Szebb jövőt. A versének formailag sok hibája van. Rímek gyöngék, ritmusa akadózó. „A magányos fa” című tele van utánérzéssel.

Halott bástya. Nem közölhető.

Piros muskátli. A költményekben sok mely és komoly gondolat van. Inkább verse szedett bölcselkedések, mint lírai versek. Van néhány színes jelzője, megkapó hasonlata. Közlétra — sajnos — még egyik sem alkalmas.

U. K. Iráskészség csillan meg költményeiben s ha sok jó verset olvas, reméljük — sikerültebb költményeket is fog irni. Ezek még szűrt próbálkozások.

N° 4711. TOSCA PUDER

Égészen ujszerű puder

A "4711" Tosca puder számos olyan anyagokat tartalmaz, mely a bőrt ápolja és káros befolyásoktól óvja. Egyben szépség és bőrápolószer. 12 különböző színben. Minden arc bőr megtalálja a megfelelő természetes árnyalatot. Kiváló minőségű, jól tapad, kitűnően fed és a világhírű Tosca parfüm nemes és vonzó illatát árasztja.

"4711" TOSCA puder alá "TOSCA" krémlet!

Eredeli minőségben Budapesten készült!

Neokratin

Fejfájás ellen

Kapható gyógyszerárakban

JAKAB MARGIT
kozmetikája
BUDAPEST, VIII.,
JÓZSEF-KÖRÜT 62
II. emelet 15
Bombatámogatás miatt
a címl

Telefon: 134-447

Arcápolás, szemölcs-
szórás-eltávolítás és szepő
végleges eltávolítása
kifűző hatású szépség
ápolászerek

Fogad:
d. e. 10-től d. u. 6-ig

Egymagában
vagy
kevés tejjel
késerved kiterő

Franck
cikoriakávé

A ZÖLDKERESZTES VÉDŐNŐI PÁLYA iránt érdeklődők számára a kolozsvári Védőnőképző Intézetben új tanfolyam kezdődik szeptemberben. A tanfolyamra jelentkezők átépített modern internátusban kapnak lakást és ellátást. A tanfolyam hároméves és annak sikeres befejeztével a m. kir. belügyminiszter a védőnői ellátás és tanulmányi ideje alatt az internátusi elhelyezés havonta 105 pengő fizetendő, de indokolt esetben az állam teljes vagy fél ösztöndíjat ad. A tanfolyamra pályázók közül legalább hat középiskolát kívánnak meg. A kik a tanfolyamon részt kívánának venni, pályázatukat július 31-ig adják be a következő címre: M. kir. Állam Védőnőképző Intézet igazgatósága, Kolozsvár, Mussolini-út 76. Hogy a kérvényéhez milyen okmányokat kell csatolni, arról az intézet vezetősége díjtalanul küld ismeretést.

Vándor madarak, Pécs. Osztjuk az Ön megállapítását, mert vannak nemes gondolatok a költeményekben. De ezeknek a kedves mondanivalóknak szükségük van a költő kisérő zenéjére. Ezek nélkülözök. Az érzelmi mondanivalók a szavak árnyalataiban, a kapcsolatok finomságában, a vers muzikájában jutnak kifejezésre. Ezt próbálja elsajátítani.

Klára. Túl komor hangulatú az „Zenet” című verse. Inkább sirató ének. Nem közölhetjük.

Csáva. Sikerültebb verse a „Vihar után” című, de még ez sem közölhető. Jobbakat kérünk!

Zenet a frontról: Harsányi Barna szakaszvezető (Tábori posta F. 885/Kik) tüzeni szüleinek és Balla Ilonának, menyasszonyának, Dombádra: egészséges. Sokat gondol reagjuk és szeretettel csókjait küldi a messze távolból. Kéri, ne nyugtalanodjanak. Irjanak minél gyakrabban.

Boldogtalan tavasz. Kedves tizenhat éves kislány, — a szerelem roppant nagy csoda, nagyobb, mint amilyenről maga most álmatlanul és könnyes szemmel álmodozik. Egy édes, talán felejtethetetlenül szép emléket kapott a váratlanul jelentkezőt csodából. Hogy ez a csoda szétfoszolt s aki életre hívta, nem jelentkezik, ez is hozzátartozik az álomhoz, a tavaszhoz, az illathoz s az elhervadó virághoz, vagy ahhoz a játékosan kergetőző pillangópárhoz, amelyek csak egy napig él. Nem lehet

megőrizni az elszálló illatot s a szerelmet sem, ami két fiatal bohó szívben pillanatok alatt kivirult, tartott pár hétig s aztán az elválás, a távolosság s ki tudná megmondani, hogy milyen körülmény elhervasztotta az egyik lángbaborult szív bitor virágát. Az élet megdöbbenés szép és nagy ajándéka, különös kiváltsága, akiket ebben a boldogító érzésben részesít. Talán soha nem felejtí el ezt a nagy-szerű élményt, amelyik előbb szétfoszolt, mielőtt beteljesedett volna. Lehet szabadni utána, levéllel üldözni s belefáradva megsíratni, elárni az emlékek közé, mert az élet megy tovább, sodor magával s gyógyít és új remény, új öröm, új szerelem felé terelgeti kiváltságot. Ne busuljon. A jó Istennek több ajándéka is van gyermekei számára.

**ZENET A FRONTRA
TÁRSTALAN LÉLEK**

Minden nap megírok egy rózsaszín lapot, Amelyre választ én sohasem kapok. Ráírom mindig én a lelmem, De soha senkinek el nem küldtem. Olyan ez, mint az imádságom Nélküle nyugtom sem taláom. Ha jó az este, én szóamban térek, Egy rózsaszín lappal beszélgetek, Elmondom néki napi dolgom, Ha fáj valami, panaszkodom, Ha öröm ér, azt is elmesélem, Ó a barátom s a testvérem. Sok ilyen lapot megírtam már, Fickom özi, választ nem vár. Nekem a fronton senkim nincsen, Hogy volna, mikor itthon nincsen. Meghalt az én jó édesapám, Anyácskám karja sem ölél már. Köztük van ott, Fenn, szerelmem, Csak testvéreim szerethetem. Hátha van valahol valaki, Akire otthon nem vár senki, Kinek a sorsa — mint az anyém, Lapjaim annak elküldeném.

Balogh Nusi Alsódoboz

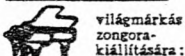
Első három vers. Hídeg és rapszodikus vers. Irod. verstechnikai hibákkal zsúfolva. Nem közölhető.

Reggelire - **SALVE** Kicsinek -
uzsonnára **tapsszer** nagyoknak!

Redakció. Nagyon vékony kis mese a vasúti étközben való fiórt s a velek kapcsolatos szerelmi nosztalgia. Stílusa sem zsinas, nem élvezhető. Sajnos, elbeszélése nem közölhető.

SOHA ILY OLCSONI!
Még ma siessen

LYRA RT.

világmarkás zongora-kiállítására:
Erzsébet - kóvút 19
Barcsay-utca sarak
BÉRZONGORÁK

BALATONZAMÁRDIN, műúthoz és Balatonhoz is közel, 2 esetleg 3 szobás, 2 zárt teraszos, erkélyes villa, berendezéssel eladó, vagy kiadó. Tudakozódní személyesen Zamárdiban, Bogárdy-villában vagy Tobiás Lászlóné, Parádfürdő, Tobiás-villa.

HÁZVEZETŐNŐT keresek 8-10 tagból álló vidéki háztartáshoz, ki jól főz és beosztással tudja vezetni a háztartást. Csak a háztartással kapcsolatos munkát kell végeznie. Cím: Marton István gőzmatma, Zala-apáti.

CSALADTAGKÉNT keres fiatal tisztviselőházaspár közep-korú, gyermekszerető, főzni tudó mindent, három személyhez azonnalra, Horányi Ferenc, Erdőd, Szatmár m.

BENDÁK legolcsóbban, alkákások jutányosan **KÖKAY ENDRE** szűcsmesternél, Vilmos császár-út 10. Telefon: 386-784.

APRÓHIRDETÉSEK

Ebben a rovatban közlendő hirdetés szavanként 60 fill. Vastagabb betűkkel szedett első szó díja 1.50 P. Jelíegs hirdetésekre érkező levelek továbbítására a hirdetésí díjjal egyidejűleg külön 3— pengő utalandó át. A hirdetés díja előre küldendő.

HAVANNA-BARNASZING prémnyulak kaphatók Varga Ferenc tanítónál, Erosi, Cukorgyártélep.

20 ÉVES magános nőt keresek háztartási munka végzésére. Fényképes leveleket Nébel Istvánné, Simontornya címre kérek.

SZOPTATÓS, fiatal, egészséges nő ajánlkozék dadának. Fizetés megegyezik szerint, Szarka Ilona, Polgár, Szabolcs megye.

EGÉSZ NAP elfoglalt üzletasszony háztartási vezetésére önálló főzőnőt keres magas fizetéssel, Keoskemét, Kosuth-tér 3. Fűszerüzlet.

MIMÓZA, VILÁGHÍRŐ grafológusok analízis írásból és fényképről. Allandó cím: Péca, Szent Vince-n. 50. Válaszbélyeg küldendő.

KÖZÉPKOR, jobb nő, mindenes háztartási állású keres bárhol vidéken, magányosnál vagy fiatal házaspárnál. Leveleket „Középkor” jellegre kiadóba kérek.

20-30 év körüli magányos nőt alkalmaznék vidéken. Havi fizetés 100 pengő. Megfelelés esetén emelést kap. Bicsiklizi tudó előnyben. Tóth Istvánné, Adony, Tég-lagyár.

A HARCÉRRŐL ismereteket szeretnék kötni jó és szelídelelt honfiamnyal. Arva vagyok s ismeretég hiányában így remélek megismerkedni. Molnár László honvéd, tábori posta száma: P. 286.

MAGYAR KISLÁNYOKI Ki volna hajlandó levelezni két fiatal frontarcos zászlóossal? Ha kis szabaddiónk adódik, azt otthonról kapott levelekkel vagy az azokra írt és küldött válaszokkal szeretnők kitölteni. Sokszor hiába várunk postát, pedig ha tudnák, mennyi lelkierőt ad itt nekünk minden otthonról érkezett írás. Szeretnők, ha gyakrabban írának nekünk a magyar kislányok. Ugy-e írunk?! Címünk: Maros László zls. és Tordásy Csongor zls. Tábori posta száma: Z-916.

VARCA TIBOR hdgy. tábori posta H-562. és **Tárnok Cyula** zls. tábori posta L-885, kéri annak a két úrilánynak a címét, akik időnként levelekkel egy kis hazai hangulatot küldenének Galiciába.

TÖZÉR KARPASZOMÁNYOSOK szivesen levelezniének pesti vagy pestkörnyéki fiatal úrilányokkal. Jáky Vilmos hdp. örm. Tábori posta száma: 609. Miklósi József karp. tizedes. Tábori posta száma: B. 811. H. Tóth Pál karp. örv. Tábori posta száma: B.811. Pekár Ferenc karp. honv. Tábori posta száma: B. 811. Siklósi Béla karp. honv. Tábori posta száma: B. 811.

A KELETI FRONTON várjuk olyan fiatal kislányok leveleit, kik szivesen szeretnek soralkal nekünk örömet. Geröcs István és Szűcs László honvédek. Tábori posta: A-266.

BALATON-ZAMÁRDIBA keresek magányos, időse édesanyámhoz megdízható, munkaképes mindent, lehet idősebb nő is. Szerény fizetést, de nyugodt otthon kap. Továbbá Parádfüredre, fiatalabb, műnemes főzőnőt, kertes kis villába. 2 személyhez felveszek. Tobiás Lászlóné, Parádfürdő, Tobiás-villa.

MESSZE, idegenben harcoló honvédek szeretettel kéri az otthoni magyar leányokat, hogy néha írjanak levelet nekünk, mindannyunknak nagy örömet szereznekek veie. Itt minden levél egyenlő egy falat kenyérről. Cím: Tóth Tibor karp. örv. Tábori posta száma: H-576.

Felelős szerkesztő és kiadó:
Papp Jenő.

Kéziratokat, kúliséket, fényképeket nem adunk vissza és nem örzünk meg. A lap cíkelnek és képeinek átvétel és közlése tilos. Hírdetési díj mm soronként 1.20 pengő. A hirdetések elhelyezésénél semmiféle külön kikötést nem fogadunk el. A Magyar Nők Lapja, s Athenaeum rt. mélynyomása. Felelős: Kárpáti Antal igazgató.

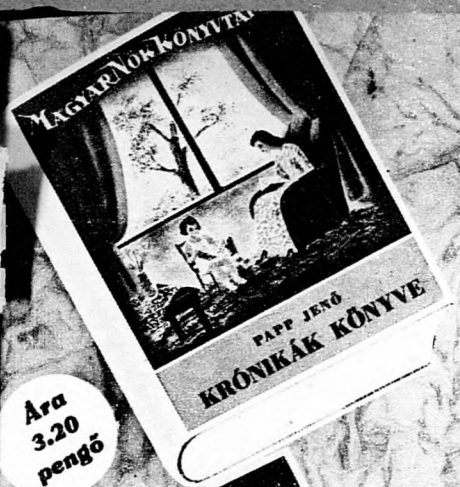
Megjelenik havonta háromszor: 1-én, 10-én és 20-án. Posta-korrekpenzári csekszáma: 20.334. Előfizetési ár: egész évre 48 pengő, fél évre 24 pengő, negyed évre 12 pengő, egy hóra 4.20 pengő. Egyes szám ára 1.50 pengő.

SZERKESZTI

PAPP JENŐ

Németországban, Svájcban és Olaszországban: egész évre 60 pengő, fél évre 30 pengő, negyed évre 15 pengő. A lap egy negyed évnél rövidebb időtartamra nem rendelhető meg.

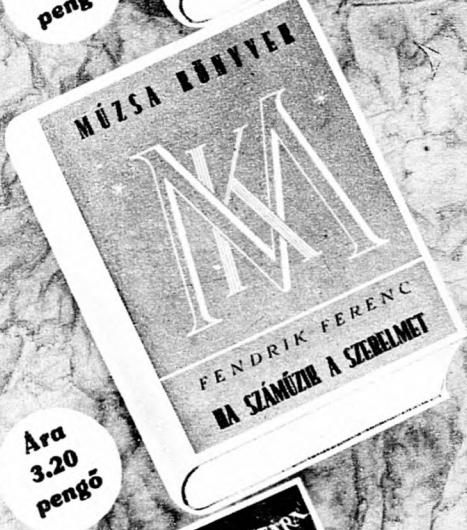
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., FERENCIEK-TÉRE 7, II. EMELET 6. AJTÓ. TELEFONSZÁM: 187-342. **FIÓKKIADÓHIVATALOK:** DEBRECEN, KONDOR-UTCA 19, **KOLOZSVÁR,** KAZINCZY-UTCA 20, **MISKOLC,** GHILLÁNYI-UTCA 13, **SZABADKA,** PRÁGAI HID-UTCA 56, **SZEGED,** FODOR-UTCA 22, **ÚJVÍDEK,** DEAK-TÉR 3, I.

A könyvnap egyik legnagyobb irodalmi eseménye volt

A Szívügyeink ára éppen a múltól aranyonkénti dízes korában 10.00 P. ma művészi címlappal, postaköltséggel együtt 3.20 P. Papp Jenő SZÍVÜGYEINK című könyve egyetlen magyar szótár könyvtárból sem hiányozhat

Büroson rendelje meg, hogy fenti árából már szállíthassuk!

ODOL

A tudomány mai álláspontja igazolja, hogy az

ODOL

a legjobb szájfertőtlenítő és fogápoló sz

Óriás üveg

Magyarországi Odolműve Budapest

L83

VÉDI GYERMEKEI EGÉSZSÉGÉT

Merry
BONBON
CSOKOLADÉ

ÉDES OLDAL

SZERKESZTI:
KÖBÁNYAI POLGÁRI SERFŐZŐ
ÉS
SZENT ISTVÁN TÁPSZERMŐVEK
RT.

Szelezky Zita